

P.Z.E. br. 941

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/20-01/70

URBROJ: 65-20-02

Zagreb, 4. svibnja 2020.

Hs**NP*022-03/20-01/70*65-20-02**Hs

ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA

PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, s Konačnim prijedlogom zakona*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 30. travnja 2020. godine uz prijedlog da se sukladno članku 206. Poslovnika Hrvatskoga sabora predloženi Zakon donese po hitnom postupku.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila dr. sc. Ninu Obuljen Koržinek, ministricu kulture, Krešimira Partla i dr. sc. Ivicu Poljička, državne tajnike u Ministarstvu kulture, te Maricu Mikec i Davora Trupkovića, pomoćnike ministricu kulture.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

P.Z.E. br. 941

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/20-01/13
Urbroj: 50301-27/25-20-5

Zagreb, 30. travnja 2020.

Hs**NP*022-03/20-01/70*50-20-01**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 04-05-2020		
Klasifikacijska oznaka: 022-03/20-01/70	Org. jed. 65	
Uredbeni broj: 50-20-01	Prij. 1	Vrij. 01

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članaka 172., 204. i 206. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila dr. sc. Ninu Obuljen Koržinek, ministricu kulture, Krešimira Partla i dr. sc. Ivicu Poljička, državne tajnike u Ministarstvu kulture, te Maricu Mikec i Davora Trupkovića, pomoćnike ministricu kulture.

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI I
OČUVANJU KULTURNIH DOBARA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI I OČUVANJU KULTURNIH DOBARA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine, br. 69/99, 151/03, 157/03-ispravak, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 44/17, 90/18 i 32/20; u daljnjem tekstu: Zakon), uređuju se vrste kulturnih dobara, uspostavljanje zaštite nad kulturnim dobrom, obveze i prava vlasnika kulturnih dobara, koncesije i koncesijska odobrenja na kulturnim dobrima, mjere zaštite i očuvanja kulturnih dobara, obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, obavljanje upravnih i inspeksijskih poslova, rad i djelokrug Hrvatskoga vijeća za kulturna dobra, financiranje zaštite i očuvanja kulturnih dobara, kao i druga pitanja u vezi sa zaštitom i očuvanjem kulturnih dobara.

Odredbama predloženog zakona potrebno je osigurati provedbu Uredbe (EU) 2019/880 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o unosu i uvozu kulturnih dobara (SL L 151, 7.6.2019.), te je Zakon potrebno uskladiti s navedenom Uredbom u dijelu kojim se uređuje uvozna dozvola, odnosno izjava uvoznika te u dijelu prekršajnih odredbi.

U 2019. godini izmijenjen je Zakon o gradnji (Narodne novine, br. 153/13, 20/17, 39/19 i 125/19) te Zakon o prostornom uređenju (Narodne novine, br. 153/13, 65/17, 114/18, 39/19 i 98/19), u dijelu koji se odnosi na utvrđivanje posebnih uvjeta zaštite kulturnog dobra prema Zakonu koji je stoga potrebno uskladiti sa Zakonom o gradnji i Zakonom o prostornom uređenju te urediti komuniciranje između svih nadležnih tijela elektroničkim putem primjenom elektroničkog programa "eDozvola", što će pridonijeti bržem postupanju, bez troškova za stranke.

S obzirom da je u slučaju nastanka ili proglašenja izvanrednih okolnosti (potresa, poplava, požara ili drugih izvanrednih okolnosti) potrebno žurno i koordinirano djelovanje radi zaštite i obnove kulturnih dobara, potrebno je urediti postupanje Ministarstva kulture i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u ovakvim slučajevima nastanka štete na kulturnim dobrima, te propisati popisivanje štete na kulturnim dobrima i izradu i donošenje programa mjera zaštite i obnove.

U provođenju Zakona pokazalo se potrebnim, za upravljanje određenim kategorijama nepokretnog kulturnog dobra uvesti plan upravljanja radi učinkovitijeg upravljanja kulturnim dobrom.

Predloženim zakonom:

- usklađuju se odredbe Zakona s Uredbom (EU) 2019/880 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o unosu i uvozu kulturnih dobara i propisuju prekršajne odredbe u skladu sa spomenutom Uredbom
- uređuje se zabrana pregleda arheoloških zona, arheoloških nalazišta (lokaliteta) i područja pojedinačnih arheoloških nalaza uključujući i podvodne zone i nalazišta, zaštićenih u skladu s ovim Zakonom, detektorima za metal ili drugim sličnim uređajima u svrhu pronalaznja arheoloških nalaza, bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela
- propisuje se provođenje nadzora nad obavljanjem podvodnih aktivnosti u unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske u područjima gdje se nalaze kulturna dobra te se isto povjerava Ministarstvu kulture, lučkim kapetanijama, ministarstvu nadležnom za unutarnje poslove i Obalnoj straži Republike Hrvatske
- uređuje se unošenje podataka o stanju kulturnog dobra u informacijski sustav koji vodi Ministarstvo kulture, a koji je povezan u informacijski sustav sukladno propisima kojima se uređuje prostorno uređenje
- provodi se usklađivanje sa Zakonom o gradnji i Zakonom o prostornom uređenju u dijelu koji se odnosi na utvrđivanje posebnih uvjeta zaštite kulturnog dobara, te se uređuje komuniciranje između svih nadležnih tijela elektroničkim putem primjenom elektroničkog programa "eDozvola", što osigurava brzo i učinkovito postupanje, bez troškova za stranke
- uređuje se postupanje Ministarstva kulture i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u slučaju nastanka ili proglašenja izvanrednih okolnosti (potres, požar, poplava i druge izvanredne okolnosti) kojima je prouzročena šteta na kulturnim dobrima, te se uređuje popis štete i izrada i donošenje programa mjera zaštite i obnove oštećenih kulturnih dobara
- uredit će se upravljanje kulturnim dobrom na način da se predviđa donošenje plana upravljanja kulturnim dobrom
- uređuju se prijelazne i završne odredbe.

III. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Osnova za donošenje ovoga zakona po hitnom postupku sadržana je u člancima 204. i 206. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18) i to u osobito opravdanim razlozima.

Ovim zakonom osigurat će se provedba mjera zaštite i obnove oštećenih kulturnih dobara uslijed potresa koji je zadesio Grad Zagreb i okolicu, primjena elektroničkog programa "eDozvola" u postupku utvrđivanja posebnih uvjeta zaštite kulturnog dobra, kao i provedba Uredbe (EU) 2019/880 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o unosu i uvozu kulturnih dobara.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI I OČUVANJU KULTURNIH DOBARA

Članak 1.

U Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine, br. 69/99, 151/03, 157/03-ispravak, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 44/17, 90/18 i 32/20), u članku 1.a stavku 1. iza podstavka 3. točka se zamjenjuje zarezom i dodaje se podstavak 4. koji glasi:

"- Uredba (EU) 2019/880 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o unosu i uvozu kulturnih dobara (SL L 151, 7.6.2019., u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2019/880)."

Članak 2.

U članku 6. iza točke 6. dodaje se nova točka 7. koja glasi:

"7. arheološki park je istraženo, zaštićeno i prezentirano arheološko nalazište ili njegov dio koji uključuje informativno-didaktičke sastavnice prezentacije i interpretacije u cilju podizanja svijesti o važnosti arheološke baštine."

Dosadašnje točke 7. do 11. postaju točke 8. do 12.

Dosadašnja točka 12. postaje točka 13. mijenja se i glasi:

"13. konzervatorski elaborat je stručni dokument koji se izrađuje za potrebe složenijih zahvata na kulturnom dobru zaštićenom posebnim rješenjem koji mogu utjecati na tehničko stanje odnosno svojstva kulturnog dobra, te za postojeću građevinu ili planiranu izgradnju unutra zaštićene kulturno-povijesne cjeline na lokaciji koja je od interesa za očuvanje svojstva kulturo-povijesne cjeline."

Dosadašnje točke 13. do 21. postaju točke 14. do 22.

Članak 3.

U članku 7. podstavak 4. mijenja se i glasi:

"- memorijalno područje, mjesto, spomenik i obilježje u svezi s povijesnim događajima i osobama,"

Članak 4.

U članku 10. stavku 6. riječi: "prostorne međe" zamjenjuju se riječju: "granice".

Članak 5.

U članku 43.b stavku 4. riječi: "ili središnje tijelo državne uprave nadležno za upravljanje državnom imovinom" brišu se.

Članak 6.

U članku 47. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

"Zabranjuje se pregled arheoloških zona, arheoloških nalazišta (lokaliteta) i područja pojedinačnih arheoloških nalaza uključujući i podvodne zone i nalazišta, zaštićenih u skladu s ovim Zakonom, detektorima za metal ili drugim sličnim uređajima u svrhu pronalaženja arheoloških nalaza, bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela."

Dosadašnji stavci 2., 3. i 4. postaju stavci 3., 4. i 5.

Članak 7.

U članku 49. stavak 3. mijenja se i glasi:

"Nadzor nad obavljanjem podvodnih aktivnosti iz stavka 2. ovoga članka provode Ministarstvo kulture, lučka kapetanija, ministarstvo nadležno za unutarnje poslove i Obalna straža Republike Hrvatske."

Članak 8.

U članku 53. stavak 3. mijenja se i glasi:

"Podaci o stanju kulturnog dobra unose se u informacijski sustav kulturne baštine koji vodi Ministarstvo kulture, a koji je povezan u informacijski sustav sukladno propisu kojim se uređuje prostorno uređenje."

Članak 9.

U članku 55. iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

"Pravilnikom iz stavka 1. ovoga članka uređuje se sadržaj sustava mjera zaštite za kulturna dobra te stupnjevi zaštite za nepokretna kulturna dobra."

Članak 10.

Članak 60. mijenja se i glasi:

"Za zahvate na nepokretnom kulturnom dobru, kao i na području unutar granica kulturnog dobra za koje se prema posebnom propisu izdaje lokacijska dozvola, nadležno tijelo na zahtjev upravnog tijela, odnosno tijela državne uprave nadležnog za izdavanje lokacijske dozvole u svrhu izrade idejnog projekta, a prije pokretanja postupka za izdavanje lokacijske dozvole, utvrđuje posebne uvjete zaštite kulturnog dobra.

Zahtjev za utvrđivanje posebnih uvjeta zaštite kulturnog dobra iz stavka 1. ovoga članka odbit će se rješenjem ako je predloženi zahvat suprotan utvrđenim mjerama zaštite i očuvanja kulturnog dobra ili svrsi zaštite kulturnog dobra propisanoj ovim Zakonom ili je odbijeno izdavanje potvrde konzervatorskog elaborata iz članka 61.a stavka 1. ovoga Zakona.

Posebni uvjeti iz stavka 1. ovoga članka utvrđeni u svrhu izrade idejnog projekta mogu se koristiti za izradu glavnog projekta potrebnog za izdavanje građevinske dozvole."

Članak 11.

Članak 61. mijenja se i glasi:

"Za poduzimanje radnji na nepokretnom kulturnom dobru, kao i na području unutar granica kulturnog dobra za koje se prema posebnom propisu izdaje građevinska dozvola nadležno tijelo na zahtjev upravnog tijela, odnosno tijela državne uprave nadležnog za izdavanje građevinske dozvole u svrhu izrade glavnog projekta, a prije pokretanja postupka za izdavanje građevinske dozvole, utvrđuje posebne uvjete zaštite kulturnog dobra.

Zahtjev za utvrđivanje posebnih uvjeta zaštite kulturnog dobra iz stavka 1. ovoga članka odbit će se rješenjem ako su predložene radnje suprotne utvrđenim mjerama zaštite i očuvanja kulturnog dobra ili svrsi zaštite kulturnog dobra propisanoj ovim Zakonom ili je odbijeno izdavanja potvrde konzervatorskog elaborata iz članka 61.a stavka 1. ovoga Zakona.

Posebni uvjeti zaštite kulturnog dobra koji su utvrđeni u svrhu izrade idejnog projekta mogu se koristiti za izradu glavnog projekta potrebnog za izdavanje građevinske dozvole.

U svrhu utvrđivanja usklađenosti glavnog projekta s posebnim uvjetima zaštite kulturnog dobra, odnosno posebnim uvjetima zaštite kulturnog dobra određenim lokacijskom dozvolom, nadležno tijelo na traženje upravnog tijela, odnosno tijela državne uprave nadležnog za izdavanje građevinske dozvole po službenoj dužnosti u postupku izdavanja građevinske dozvole izdaje potvrdu glavnog projekta koji je izrađen u skladu s posebnim uvjetima zaštite kulturnog dobra, odnosno posebnim uvjetima zaštite kulturnog dobra određenim lokacijskom dozvolom.

Ako glavni projekt iz stavka 4. ovoga članka nije usklađen s izdanim posebnim uvjetima zaštite kulturnog dobra, zahtjev za izdavanje potvrde se odbija rješenjem.

U postupku utvrđivanja posebnih uvjeta zaštite kulturnog dobra propisanom ovim člankom i člankom 60. ovoga Zakona nadležno tijelo, upravno tijelo i tijelo državne uprave nadležno za izdavanje lokacijske odnosno građevinske dozvole komuniciraju elektroničkim putem primjenom elektroničkog programa "eDozvola".

Posebni uvjeti utvrđeni u postupku iz stavka 6. ovoga članka utvrđuju se kao elektroničke isprave."

Članak 12.

Članak 61.a mijenja se i glasi:

"Nadležno tijelo ovlašteno je radi utvrđivanja posebnih uvjeta zaštite kulturnog dobra iz članka 60. stavka 1. i članka 61. stavka 1. ovoga Zakona, zatražiti izradu konzervatorskog elaborata za složenije zahvate na kulturnom dobru za koje je potrebno provesti prethodno istraživanje i/ili procjenu utjecaja na kulturno dobro.

Složeniji zahvat u smislu stavka 1. ovoga članka je zahvat koji se odnosi na više razvojnih povijesnih slojeva građevine (građevinskih i stilskih) koji nisu vidljivi u zatečenom stanju ili se radi o zahvatu na građevini izvedenoj složenom primjenom više različitih materijala, a što nije dokumentirano radi zaštite i očuvanja kulturnog dobra u skladu s ovim Zakonom.

Konzervatorski elaborat iz stavka 1. ovoga članka koji su izradile ovlaštene specijalizirane pravne i/ili fizičke osobe iz članka 100. ovoga Zakona potvrđuje nadležno tijelo.

Ako je konzervatorski elaborat iz stavka 1. ovoga članka suprotan utvrđenim mjerama zaštite i očuvanja kulturnog dobra ili svrsi zaštite kulturnog dobra propisanoj ovim Zakonom, zahtjev za izdavanje potvrde konzervatorskog elaborata se odbija rješenjem."

Članak 13.

Članak 61.b mijenja se i glasi:

"Za građenje jednostavnih i drugih građevina i radove unutar kulturno-povijesne cjeline, na pojedinačnom kulturnom dobru, kao i na području unutar granica kulturnog dobra koji se obavljaju na temelju glavnog projekta, a za koje sukladno propisu kojim se uređuje gradnja nije potrebno ishoditi građevinsku dozvolu, na zahtjev upravnog tijela, odnosno tijela državne uprave iz članka 61. stavka 1. ovoga Zakona prije započinjanja radova nadležno tijelo izdaje posebne uvjete zaštite kulturnog dobra.

Zahtjev za utvrđivanje posebnih uvjeta zaštite kulturnog dobra iz stavka 1. ovoga članka odbit će se rješenjem ako su predloženi radovi u suprotnosti s utvrđenim mjerama zaštite i očuvanja kulturnog dobra ili svrhom zaštite kulturnog dobra propisanom ovim Zakonom.

Za građenje i radove iz stavka 1. ovoga članka, na zahtjev upravnog tijela odnosno tijela državne uprave putem kojeg je zatraženo utvrđivanje posebnih uvjeta zaštite kulturnog dobra, nadležno tijelo prije započinjanja radova izdaje potvrdu kojom utvrđuje da je glavni projekt u skladu s ovim Zakonom glede pitanja u vezi s kojima su utvrđeni posebni uvjeti zaštite kulturnog dobra.

Ako glavni projekt iz stavka 3. ovoga članka nije usklađen s izdanim posebnim uvjetima, zahtjev za izdavanje potvrde se odbija rješenjem.

Za građenje i radove iz stavka 1. ovoga članka koji se ne obavljaju na temelju glavnog projekta investitor je dužan prije započinjanja radova pribaviti prethodno odobrenje nadležnog tijela."

Članak 14.

U članku 62. stavku 1. riječi: "prostornih međa" zamjenjuju se riječima: "unutar granica".

Iza stavka 4. dodaje se novi stavak 5. koji glasi:

"Izdavanje prethodnog odobrenja ne znači da je utvrđeno da su za obavljanje radnji iz stavka 1. ovoga članka ispunjeni uvjeti propisani posebnim propisom, već da su navedene radnje u skladu s posebnim uvjetima zaštite kulturnog dobra prema ovom Zakonu."

Dosadašnji stavci 5. i 6. postaju 6. i 7.

Članak 15.

Članak 70. mijenja se i glasi:

"Kulturna dobra mogu se uvoziti i unositi u Republiku Hrvatsku uz poštivanje zakona ili drugih propisa zemlje iz koje se uvoze ili unose, odnosno zemlje na čijem su državnom području stvorena ili otkrivena.

Kulturna dobra određena Uredbom (EU) 2019/880 mogu se uvoziti u Republiku Hrvatsku izvan carinskog područja Europske unije temeljem uvozne dozvole koju izdaje nadležno tijelo ili izjave uvoznika u skladu s Uredbom (EU) 2019/880."

Članak 16.

U članku 73. stavcima 1. i 2. riječi: "prostornih meda" zamjenjuju se riječima: "unutar granica".

Članak 17.

U članku 76. stavak 1. mijenja se i glasi:

"Ministar kulture može u slučaju nastanka ili proglašenja izvanrednih okolnosti radi zaštite kulturnih dobara naredbom utvrditi poduzimanje posebnih mjera zaštite za vrijeme trajanja izvanrednih okolnosti, što uključuje mjere za sprječavanje nastanka štete na kulturnim dobrima, utvrđivanje nastale štete, ublažavanje i njezino uklanjanje."

U stavku 2. riječ: "dužno" zamjenjuje se riječju: "dužan".

Iza stavka 2. dodaju se stavci 3. i 4. koji glase:

"U slučaju nastanka ili proglašenja izvanrednih okolnosti Ministarstvo kulture obaviti će popis štete na kulturnim dobrima u suradnji s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na čijem se području kulturna dobra nalaze te upisati štete na kulturnim dobrima u odgovarajući registar šteta.

U svrhu ublažavanja i uklanjanja nastale štete na kulturnim dobrima ministar kulture izraditi će i donijeti program mjera zaštite i obnove kulturnih dobara u suradnji s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave iz stavka 3. ovoga članka."

Članak 18.

Iza članka 76. dodaje se naslov i članak 76.a koji glase:

"14. Plan upravljanja kulturnim dobrom

Članak 76.a

Plan upravljanja kulturnim dobrom donosi se u svrhu upravljanja kulturnim dobrom, a sadrži analizu stanja, ciljeve upravljanja, aktivnosti za provođenje ciljeva i pokazatelje provedbe plana.

Upravljanjem kulturnim dobrom u smislu stavka 1. ovoga članka podrazumijeva se utvrđivanje i praćenje stvarnog stanja radi unaprjeđenja njegove zaštite, trajnog očuvanja kulturnog dobra te njegovog održivog korištenja u skladu s planom upravljanja uz sudjelovanje svih zainteresiranih dionika za njegovu zaštitu i očuvanje.

Ministar kulture može za arheološke parkove, otvorena arheološka nalazišta ili njihove dijelove te memorijalna područja donijeti odluku o njihovom povjeravanju na upravljanje jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave na njezin zahtjev ili upravljanje povjeriti pravnoj osobi kojoj je osnivač Republika Hrvatska, uz obvezu izrade i donošenja plana upravljanja u roku od godinu dana.

Na temelju odluke iz stavka 3. ovoga članka sklapa se ugovor kojim se uređuju prava i obveze ugovornih strana te rok na koji se navedena kulturna dobra povjeravaju na upravljanje, kao i nositelj izrade i donošenja plana upravljanja.

Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kojoj je povjereno na upravljanje kulturno dobro iz stavka 3. ovoga članka može radi provedbe plana upravljanja osnovati pravnu osobu ili provođenje plana upravljanja kulturnim dobrom povjeriti drugoj pravnoj osobi uz prethodnu suglasnost ministra kulture.

Planovi upravljanja iz stavka 1. ovoga članka obvezno se izrađuju za kulturna dobra koja su upisana na Listu svjetske baštine i Listu ugrožene svjetske baštine, a mogu se izraditi i za druga kulturna dobra.

U postupku donošenja plana upravljanja provodi se javna rasprava o prijedlogu plana upravljanja u trajanju koje ne može biti kraće od 30 dana, a plan se donosi uz prethodnu suglasnost ministra kulture i objavljuje se na mrežnim stranicama donositelja plana."

Članak 19.

U članku 96. stavak 2. briše se.

Članak 20.

U članku 99. stavku 2. iza riječi: "Hrvatski državni arhiv" dodaju se riječi: "po službenoj dužnosti ili".

Iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

"Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka može se podnijeti žalba Ministarstvu kulture."

Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 5.

Članak 21.

U članku 115. stavku 1. iza točke 4. dodaje se nova točka 5. koja glasi:

"5. obavlja pregled arheoloških zona, arheoloških nalazišta (lokaliteta) i područja pojedinačnih arheoloških nalaza uključujući i podvodne zone i nalazišta suprotno propisanoj zabrani (članak 47. stavak 2.)".

Dosadašnje točke 5. do 8. postaju točke 6. do 9.

Iza stavka 5. dodaju se stavci 6. i 7. koji glase:

"Predmeti i sredstva koji su bili namijenjeni i uporabljeni za počinjenje prekršaja iz stavka 1. točke 5. ovoga članka ili su nastali njegovim počinjenjem obvezno će se oduzeti.

Arheološki nalazi koji su pronađeni i/ili iskopani počinjenjem prekršaja iz stavka 1. točke 5. ovoga članka obvezno će se oduzeti."

Članak 22.

U članku 116. stavku 1. točki 9. riječi: "stavak 3." zamjenjuju se riječima: "stavci 1., 2., 3. i 4."

Članak 23.

U članku 117. stavku 1. točka 4. mijenja se i glasi:

"4. unese kulturno dobro u Republiku Hrvatsku iz zemlje koja je izvan carinskog područja Europske unije, a u kojoj je ono stvoreno ili otkriveno, uz kršenje zakona ili drugih propisa te zemlje (članak 3. stavak 1. Uredbe (EU) 2019/880),"

Iza točke 4. dodaju se nove točke 5. i 6. koje glase:

"5. uveze kulturno dobro u Republiku Hrvatsku iz zemlje koja je izvan carinskog područja Europske unije bez uvozne dozvole ili izjave uvoznika (članak 3. stavak 2. Uredbe (EU) 2019/880 i članak 70.)

6. da lažnu izjavu ili podnese lažnu informaciju u svrhu uvoza kulturnog dobra u Republiku Hrvatsku iz zemlje izvan carinskog područja Europske unije (članak 4. stavak 4. i članak 5. stavak 2. Uredbe (EU) 2019/880)."

Dosadašnje točke 5., 6. i 7. postaju točke 7., 8. i 9.

Iza stavka 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

"Kulturna dobra uporabljena u počinjenju prekršaja iz stavka 1. točaka 4., 5. ili 6. ovoga članka oduzet će se u skladu s odredbama zakona koji uređuje prekršaje."

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 24.

Postupci započeti do stupanja na snagu ovoga Zakona nastavit će se i dovršiti prema odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine, br. 69/99, 151/03, 157/03-ispstavak, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 44/17, 90/18 i 32/20).

Članak 25.

Planove upravljanja za kulturna dobra koja su upisana na Listu svjetske baštine, a za koja nije usvojen plan upravljanja, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na čijem se području nalaze navedena kulturna dobra dužne su izraditi u skladu s ovim Zakonom i početi provoditi u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 26.

Ministar kulture donijet će u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona pravilnik iz članka 9. ovoga Zakona.

Članak 27.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članak 1.

Ovom odredbom propisuje da se ovim Zakonom provodi i Uredba (EU) 2019/880 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o unosu i uvozu kulturnih dobara (SL L 151, 7.6.2019., u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2019/880).

Uz članak 2.

Ovom odredbom uređuju se definicije, odnosno pojašnjava pojam arheološkog parka i konzervatorskog elaborata.

Uz članak 3.

Ovom odredbom mijenja se podstavak 4. u članku 7. Zakona kojim se uvodi kao novinu pojam memorijalnog područja.

Uz članak 4.

Ovom odredbom zamjenjuju se riječi prostorne međe riječju granice.

Uz članak 5.

Ovom odredbom briše se dio odredbe kojom se predviđa sudjelovanje središnjeg tijela državne uprave nadležnog za upravljanje državnom imovinom u postupku davanja koncesije na kulturnom dobru.

Uz članak 6.

Ovom odredbom u članak 47. dodaje se novi stavak 2. kojim se zabranjuje pregled arheoloških zona, arheološka nalazišta (lokaliteta) i područja pojedinačnih arheoloških nalaza uključujući i podvodne zone i nalazišta, zaštićenih u skladu s ovim Zakonom, detektorima za metal ili drugim sličnim uređajima u svrhu pronalazjenja arheoloških nalaza, bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela.

Uz članak 7.

Ovom odredbom u članku 49. mijenja se stavak 3. te se propisuje da nadzor nad obavljanjem podvodnih aktivnosti u unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske, u područjima gdje se nalaze kulturna dobra, provode Ministarstvo kulture, lučka kapetanija, ministarstvo nadležno za unutarnje poslove i Obalna straža Republike Hrvatske.

Uz članak 8.

Ovom odredbom u članku 53. mijenja se stavak 3. te se propisuje da se podaci o stanju kulturnog dobra unose u informacijski sustav kulturne baštine koji vodi Ministarstvo kulture, a koji je povezan u informacijski sustav sukladno posebnom propisu.

Uz članak 9.

Ovom odredbom u članak 55. dodaje se stavak 3. kojim se propisuje da se pravilnikom uređuje sadržaj sustava mjera zaštite za kulturna dobra te stupnjevi zaštite za nepokretna kulturna dobra.

Uz članak 10.

Ovom odredbom mijenja se članak 60. na način da se propisuje način utvrđivanja posebnih uvjeta zaštite kulturnog dobra prije pokretanja postupka za izdavanje lokacijske dozvole, u koju svrhu se mogu posebni uvjeti koristiti te se određuje u kojim slučajevima se zahtjev za utvrđivanje posebnih uvjeta odbija rješenjem.

Uz članak 11.

Ovom odredbom mijenja se članak 61. na način da se propisuje način utvrđivanja posebnih uvjeta zaštite kulturnog dobra prije pokretanja postupka za izdavanje građevinske dozvole, u koju svrhu se mogu posebni uvjeti koristiti te se određuje u kojim slučajevima se zahtjev za utvrđivanje posebnih uvjeta odbija rješenjem. Također, utvrđuje se kad se izdaje potvrda glavnog projekta, odnosno rješenjem odbija izdavanje potvrde, te se uvodi primjena elektroničkog programa "eDozvola".

Uz članak 12.

Ovom odredbom mijenja se članak 61.a te se propisuje kada je moguće zatražiti izradu konzervatorskog elaborata te se definira pojam "složenijeg zahvata". Također se propisuje da navedeni konzervatorski elaborat koji su izradile ovlaštene specijalizirane pravne i/ili fizičke osobe, potvrđuje nadležno tijelo te se određuje kada se rješenjem odbija izdavanje potvrde konzervatorskog elaborata. Ovaj članak usklađuje se s člancima 135. i 136. Zakona o prostornom uređenju, te člancima 81., 82., 83. i 84. Zakona o gradnji.

Uz članak 13.

Ovom odredbom mijenja se članak 61.b na način da se propisuje kada se za građenje jednostavnih i drugih građevina na području kulturnog dobra za koje nije potrebno ishoditi građevinsku dozvolu utvrđuju posebni uvjeti odnosno rješenjem odbija utvrđivanje istih, odnosno izdaje potvrda glavnoga projekta ili rješenjem odbija izdavanje potvrde. Također se propisuje da je za građenje i radove koji se ne obavljaju na temelju glavnog projekta, investitor dužan prije započinjanja radova pribaviti prethodno odobrenje nadležnog tijela. Ovaj članak usklađuje se s člancima 135. i 136. Zakona o prostornom uređenju, te člancima 81., 82., 83. i 84. Zakona o gradnji.

Uz članak 14.

Ovom odredbom u članku 62. stavku 1. riječi "prostornih međa", zamjenjuju se riječima "unutar granica". Također se dodaje novi stavak 5. kojim se propisuje da izdavanje prethodnog odobrenja za radove na kulturnom dobru ne znači da su za navedene radnje ispunjeni uvjeti propisani posebnim propisom, već da su navedene radnje u skladu s posebnim uvjetima zaštite kulturnog dobra prema ovom Zakonu.

Uz članak 15.

Ovom odredbom mijenja se članak 70. na način da se propisuje da se kulturna dobra mogu uvoziti i unositi u Republiku Hrvatsku uz poštivanje zakona ili drugih propisa zemlje iz koje se uvoze ili unose, odnosno zemlje na čijem su državnom području stvorena ili otkrivena. Kulturna dobra određena Uredbom (EU) 2019/880 mogu se uvoziti u Republiku Hrvatsku izvan carinskog područja Europske unije temeljem uvozne dozvole koju izdaje nadležno tijelo ili izjave uvoznika u skladu sa spomenutom Uredbom.

Uz članak 16.

Ovom odredbom u članku 73. mijenjaju se stavci 1. i 2. na način da se riječi prostorne međe zamjenjuju riječima unutar granica.

Uz članak 17.

Ovom odredbom propisuje se ovlast temeljem koje ministar kulture može naredbom utvrditi poduzimanje posebnih mjera zaštite kulturnih dobara za vrijeme trajanja izvanrednih okolnosti te se uređuje i postupanje u slučaju nastanka izvanrednih okolnosti kao što su potres, poplava, požar i druge izvanredne okolnosti.

Uz članak 18.

Ovom odredbom propisuje se Plan upravljanja kulturnim dobrom.

Uz članak 19.

Ovom odredbom u članku 96. briše se stavak 2. kojim se propisuje osnivanje zaklade i fundacije.

Uz članak 20.

Ovom odredbom u članku 99. stavku 2. propisuje se mogućnost da Hrvatski državni arhiv i po službenoj dužnosti donosi rješenja o utvrđivanju svojstva kulturnoga dobra za arhivsko gradivo. Također se dodaje novi stavak 4. kojim se propisuje da se protiv navedenih rješenja može podnijeti žalba Ministarstvu kulture.

Uz članke 21., 22. i 23.

Ovim odredbama propisuju se prekršajne odredbe kojim se predviđa prekršajna sankcija za obavljanje pregleda arheoloških zona i nalazišta suprotno propisanoj zabrani iz članka 47. stavka 2. Zakona, te predviđa oduzimanje predmeta i sredstva koji su bili namijenjeni i uporabljeni za počinjenje prekršaja kao i arheoloških nalaza. Također se precizira prekršaj koji se odnosi na povredu odredbe članka 100. Zakona tj. započinjanje obavljanja poslova na zaštiti, očuvanju ili obnovi kulturnog dobra bez izdanog dopuštenja i propisuju se odredbe kojima se osigurava provedba Uredbe (EU) 2019/880 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o unosu i uvozu kulturnih dobara.

Uz članak 24.

Ovom odredbom propisuje se prijelazna odredba kojom se određuje da će se postupci započeti do stupanja na snagu ovoga Zakona nastaviti i dovršiti prema odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine, br. 69/99, 151/03, 157/03-ispravak, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 44/17, 90/18 i 32/20).

Uz članak 25.

Ovom odredbom propisuje se da su planove upravljanja za kulturna dobra koja su upisana na Listu svjetske baštine, a za koja nije usvojen plan upravljanja, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na čijem se području nalaze navedena kulturna dobra dužne izraditi u skladu s ovim Zakonom i početi provoditi u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Uz članak 26.

Ovom odredbom propisuje se obveza ministra kulture da u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donese pravilnik iz članka 9. ovoga Zakona.

Uz članak 27.

Ovom odredbom propisuje se završna odredba kojom se određuje stupanje na snagu Zakona.

**TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU,
ODNOSNO DOPUNJUJU**

Članak 1.a

Ovim Zakonom osigurava se provedba sljedećih akata Europske unije:

- Uredba Vijeća (EZ) br. 116/2009 od 18. prosinca 2008. o izvozu kulturnih dobara (Kodificirana verzija) (SL L 39, 10. 2. 2009.),
- Provedbena uredba Komisije (EU) br. 1081/2012 od 9. studenoga 2012. za potrebe Uredbe Vijeća (EZ) br. 116/2009 o izvozu kulturnih dobara (SL L 324, 22. 11. 2012.),
- Uredba (EU) br. 1024/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o administrativnoj suradnji putem Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2008/49/EZ (»Uredba IMI«), Tekst značajan za EGP (SL L 316, 14. 11. 2012.).

Ovim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenosi Direktiva 2014/60/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o povratu kulturnih predmeta nezakonito iznesenih s državnog područja države članice i o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (preinaka) (SL L 159, 28. 5. 2014.) kako je izmijenjena Ispravkom Direktive 2014/60/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o povratu kulturnih predmeta nezakonito iznesenih s državnog područja države članice i o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (SL L 147, 12. 6. 2015.).

Članak 6.

Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeća značenja:

1. zaštita kulturnog dobra jest poglavito provedba mjera zaštite pravne i stručne naravi propisanih odredbama ovoga Zakona, a sukladnih pravilima konzervatorske struke,
2. očuvanje kulturnoga dobra jest provedba mjera zaštite i očuvanja radi produženja trajanja spomeničkih svojstava kulturnoga dobra,
3. čuvanje kulturnoga dobra je sustavno praćenje stanja kulturnoga dobra i osiguravanje njegove zaštite od svakog ugrožavanja toga dobra ili njegovih spomeničkih svojstava, kao i svake druge protupravne ili neovlaštene uporabe,
4. održavanje kulturnoga dobra je sustavno praćenje stanja kulturnoga dobra te poduzimanje mjera i radova nužnih za očuvanje spomeničkih svojstava, cjelovitosti i namjene kulturnoga dobra,
5. kulturno-povijesnom cjelinom smatra se naselje ili dio naselja, kao i područje, koji su zaštićeni kao kulturno dobro.

6. građevina arheološkog značenja je građevina ili dio građevine koja čini jednu funkcionalnu cjelinu i nalazi se ispod površine zemlje,
7. kontaktna zona je područje koje okružuje kulturno dobro upisano u Listu svjetske baštine ili u Listu ugrožene svjetske baštine i za koje se određuju mjere radi osiguranja zaštite vrijednosti kulturnog dobra,
8. nositelj prava na kulturnom dobru smatra se osim vlasnika i nositelj drugih stvarnih i obveznih prava na kulturnom dobru,
9. imatelj kulturnoga dobra jest svaka osoba koja na bilo koji način i po bilo kojoj osnovi drži kulturno dobro,
10. sustav mjera zaštite kulturnoga dobra jest ukupnost svih zaštitnih mjera utvrđenih radi potpune zaštite i očuvanja pojedinoga kulturnog dobra,
11. nadležno tijelo je Konzervatorski odjel Ministarstva kulture na čijem se području kulturno dobro nalazi, a za područje Grada Zagreba Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode u Zagrebu,
12. konzervatorski elaborat je stručni dokument koji se izrađuje za potrebe zahvata na pojedinačno zaštićenoj građevini u slučaju promjena koje mogu utjecati na tehničko stanje, odnosno svojstva kulturnoga dobra, te za postojeću građevinu ili planiranu izgradnju unutar zaštićene kulturno-povijesne cjeline na lokaciji koja je od interesa za očuvanje svojstava kulturno-povijesne cjeline,
13. konzervatorska podloga je stručna dokumentacija koja sadrži grafički i tekstualni dio, a obuhvaća identifikaciju, analizu stanja, valorizaciju i mjere očuvanja kulturno-povijesnih vrijednosti na području obuhvata,
14. kulturni predmet je predmet koji je kategoriziran ili definiran od strane države članice Europske unije, prije ili nakon njegova nezakonitog iznošenja s državnog područja te države članice, kao dio »nacionalnog blaga koje ima umjetničku, povijesnu ili arheološku vrijednost« prema nacionalnom zakonodavstvu ili u okviru administrativnih postupaka, a u smislu članka 36. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
15. nezakonito iznesen kulturni predmet s državnog područja države članice Europske unije je kulturni predmet:
 - (a) iznesen s državnog područja države članice kršenjem njezinih propisa o zaštiti nacionalnog blaga ili kršenjem Uredbe (EZ) br. 116/2009 ili
 - (b) koji nije vraćen nakon isteka roka zakonitog privremenog iznošenja ili bilo koje kršenje nekog drugog uvjeta kojim se uređuje takvo privremeno iznošenje,
16. država članica Europske unije koja je zatražila povrat kulturnog predmeta je država članica s čijeg je državnog područja kulturni predmet nezakonito iznesen,

17. država članica Europske unije od koje se traži povrat kulturnog predmeta je država članica na čijem se državnom području nalazi kulturni predmet nezakonito iznesen s državnog područja druge države članice Europske unije,

18. povrat kulturnog predmeta je fizički povrat kulturnog predmeta na državno područje države članice Europske unije koja je zatražila povrat,

19. samostalni posjednik kulturnog predmeta je osoba koja za vlastiti račun izvršava faktičnu vlast na kulturnom predmetu,

20. nesamostalni posjednik kulturnog predmeta je osoba koja za treću osobu izvršava faktičnu vlast na kulturnom predmetu,

21. javne zbirke su zbirke koje su u skladu sa zakonodavstvom države članice Europske unije definirane kao javne i koje su u vlasništvu te države članice, lokalnog ili područnog tijela u toj državi članici ili institucije koja se nalazi na državnom području te države članice, pod uvjetom da je takva institucija u vlasništvu države članice ili lokalnog ili područnog tijela ili je u znatnoj mjeri od njih financirana.

Članak 7.

Nepokretno kulturno dobro može biti:

- grad, selo, naselje ili njegov dio,
- građevina ili njezini dijelovi, te građevina s okolišem,
- elementi povijesne opreme naselja,
- područje, mjesto, spomenik i obilježje u svezi s povijesnim događajima i osobama,
- arheološko nalazište i arheološka zona, uključujući i podvodna nalazišta i zone,
- područje i mjesto s etnološkim i toponimskim sadržajima,
- krajolik ili njegov dio koji sadrži povijesno karakteristične strukture, koje svjedoče o čovjekovoj nazočnosti u prostoru,
- vrtovi, perivoji i parkovi,
- tehnički objekt s uređajima i drugi slični objekti.

Članak 10.

Za dobra za koja se predmnijeva da imaju svojstvo kulturnoga dobra može se kao privremeno donijeti rješenje o preventivnoj zaštiti. Rješenje o preventivnoj zaštiti donosi nadležno tijelo prema mjestu gdje se dobro nalazi, a može ga donijeti bez prethodnog izjašnjavanja stranke.

Rješenjem o preventivnoj zaštiti utvrđuje se predmet preventivne zaštite i rok na koji se određuje.

Rok na koji se određuje preventivna zaštita računa se do donošenja rješenja iz članka 12. ovoga Zakona, ali ne može biti dulji od četiri godine u neprekinutom trajanju, osim za arheološka i podvodna arheološka nalazišta u slučaju kojih ne može biti dulji od šest godina u neprekinutom trajanju od dana donošenja rješenja o preventivnoj zaštiti.

Trajanje preventivne zaštite ne može se produljiti nakon isteka rokova propisanih stavkom 3. ovoga članka.

Ako po proteku roka propisanog stavkom 3. ovoga članka ne bude doneseno rješenje kojim se utvrđuje svojstvo kulturnoga dobra rješenje o preventivnoj zaštiti prestaje važiti.

Rješenjem kojim se uspostavlja preventivna zaštita nad nekretninama obvezno se utvrđuju prostorne međe dobra na koje se odnosi preventivna zaštita.

Žalba na rješenje o preventivnoj zaštiti ne odgađa izvršenje rješenja.

Članak 43.b

Koncesija se daje na temelju provedenoga javnog prikupljanja ponuda.

Za kulturna dobra u vlasništvu Republike Hrvatske obavijest o namjeri davanja koncesije objavljuje Ministarstvo kulture, a za kulturna dobra u vlasništvu županije, Grada Zagreba, grada ili općine obavijest o namjeri davanja koncesije objavljuje nadležno tijelo županije, Grada Zagreba, grada ili općine.

Obavijest o namjeri davanja koncesije pored podataka propisanih zakonom kojim se uređuju koncesije mora sadržavati i uvjete zaštite i očuvanja kulturnih dobara koje utvrđuje nadležno tijelo te način njihove provedbe od strane koncesionara.

Za kulturno dobro ili kulturna dobra koja čine dio određenog projekta za čiju se provedbu daje koncesija prema odredbama ovoga Zakona i/ili posebnog zakona sporazumom između davatelja koncesije se može utvrditi da postupak davanja koncesije, uključivo sklapanje jedinstvenog ugovora o koncesiji, provede jedan od davatelja koncesije ili središnje tijelo državne uprave nadležno za upravljanje državnom imovinom kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti provedbe određenog projekta, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

Iznimno, koncesija se može dati na zahtjev u skladu s ovim Zakonom, zakonom kojim se uređuju koncesije i zakonom kojim se uređuju strateški investicijski projekti Republike Hrvatske.

Uvjeti zaštite i očuvanja kulturnih dobara sastavni su dio odluke o davanju koncesije i ugovora o koncesiji.

Koncesija se daje na određeno vrijeme, ali ne dulje od 99 godina.

Koncesije se upisuju u Upisnik koji vodi Ministarstvo kulture i u Registar koncesija koji vodi ministarstvo nadležno za financije.

Ministar kulture pravilnikom propisuje sadržaj i način vođenja Upisnika koncesija.

Uvjete zaštite i očuvanja kulturnoga dobra i način njihove provedbe za kulturno dobro na pomorskom dobru utvrđuje nadležno tijelo prije objave obavijesti o namjeri davanja koncesije na pomorskom dobru sukladno zakonu kojim se uređuje pomorsko dobro.

Uvjete zaštite i očuvanja kulturnoga dobra i način njihove provedbe za kulturno dobro unutar zaštićenih područja prirode utvrđuje nadležno tijelo prije objave obavijesti o namjeri davanja koncesije sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita prirode.

Članak 47.

Arheološka iskopavanja i istraživanja mogu se obavljati samo na temelju odobrenja koje rješenjem daje nadležno tijelo.

Odobrenje iz stavka 1. ovoga članka može se izdati samo pravnim i fizičkim osobama koje ispunjavaju uvjete stručne osposobljenosti za obavljanje takvih radova, te ako su osigurana potrebna materijalna i tehnička sredstva za obavljanje radova, konzerviranje nalaza, uređenje i predstavljanje nalazišta i nalaza.

Rješenjem iz stavka 1. ovoga članka određuje se područje na kojem se mogu izvoditi radovi, opseg i vrsta radova, uvjeti pod kojima se mogu izvoditi, kao i rok za izvođenje radova, mjesto pohrane pokretnog arheološkog materijala i rok u kojem se nadležnom tijelu treba obvezno podnijeti izvještaj o izvršenim radovima.

O mjestu pohrane arheoloških nalaza odlučuje Ministarstvo kulture na prijedlog Hrvatskog vijeća za kulturna dobra i Hrvatskoga muzejskog vijeća.

Članak 49.

Odredbe ovoga Zakona kojima se uređuju arheološka iskopavanja i istraživanja primjenjuju se i na podvodna arheološka istraživanja.

Ministar kulture propisuje uvjete i način obavljanja arheoloških istraživanja, te postupak i način izdavanja dopuštenja za obavljanje podvodnih aktivnosti u unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske u područjima gdje se nalaze kulturna dobra.

Nadzor nad obavljanjem podvodnih aktivnosti iz stavka 2. ovoga članka provode inspektori Ministarstva kulture i ovlaštene službene osobe lučke kapetanije i Ministarstva unutarnjih poslova.

Članak 53.

Nadležno tijelo stalno prati stanje kulturnih dobara.

Stanje kulturnog dobra nadležno tijelo utvrđuje najmanje jedanput u pet godina.

Ministar kulture propisuje obrasce izvješća o stanju i postupak utvrđivanja stanja kulturnih dobara.

Članak 55.

Za kulturna dobra nadležno tijelo utvrđuje sustav mjera zaštite prema ovom Zakonu i pravilniku koji donosi ministar kulture.

Za nepokretna kulturna dobra iz članka 71. ovoga Zakona sustav mjera zaštite obuhvaća i kontaktnu zonu kulturnog dobra.

Članak 60.

Za zahvate na nepokretnom kulturnom dobru, kao i na području prostornih međa kulturnoga dobra za koje se prema posebnom propisu izdaje lokacijska dozvola, odnosno drugi akt za provedbu prostornog plana, nadležno tijelo na zahtjev zainteresirane osobe prije pokretanja postupka za izdavanje lokacijske dozvole, odnosno drugog akta za provedbu prostornog plana, odnosno tijekom postupka izdavanja te dozvole ili akta, utvrđuje posebne uvjete zaštite kulturnoga dobra.

Zahtjev za utvrđivanje posebnih uvjeta zaštite kulturnoga dobra iz stavka 1. ovoga članka odbit će se rješenjem ako je predloženi zahvat suprotan utvrđenim mjerama zaštite i očuvanja kulturnoga dobra ili svrsi zaštite kulturnoga dobra propisanoj ovim Zakonom ili je odbijeno izdavanje potvrde konzervatorskog elaborata iz članka 61.a stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 61.

Za poduzimanje radnji na nepokretnom kulturnom dobru, kao i na području prostornih međa kulturnoga dobra za koje se prema posebnom propisu izdaje građevinska dozvola nadležno tijelo na zahtjev investitora u svrhu izrade glavnog projekta, a prije pokretanja postupka za izdavanje građevinske dozvole, utvrđuje posebne uvjete zaštite kulturnoga dobra.

Zahtjev za utvrđivanje posebnih uvjeta zaštite kulturnoga dobra iz stavka 1. ovoga članka odbit će se rješenjem ako su predložene radnje suprotne utvrđenim mjerama zaštite i očuvanja kulturnoga dobra ili svrsi zaštite kulturnoga dobra propisanoj ovim Zakonom ili je odbijeno izdavanje potvrde konzervatorskog elaborata iz članka 61.a stavka 1. ovoga Zakona.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, ako je glavni projekt izrađen u skladu s ovim Zakonom glede pitanja u vezi s kojima su utvrđeni posebni uvjeti zaštite kulturnoga dobra u postupku izdavanja građevinske dozvole, nadležno tijelo umjesto posebnih uvjeta iz stavka 1. ovoga članka izdaje potvrdu da je glavni projekt u skladu s posebnim uvjetima zaštite. Ako glavni projekt nije usklađen s izdanim posebnim uvjetima zaštite, zahtjev za izdavanje potvrde se odbija rješenjem.

Članak 61.a

Nadležno tijelo ovlašteno je radi utvrđivanja posebnih uvjeta zaštite kulturnoga dobra iz članka 60. stavka 1. i članka 61. stavka 1. ovoga Zakona, prema potrebi zaključkom odrediti izradu konzervatorskog elaborata.

Konzervatorski elaborat iz stavka 1. ovoga članka koji su izradile ovlaštene specijalizirane pravne i/ili fizičke osobe iz članka 100. ovoga Zakona potvrđuje nadležno tijelo.

Ako je konzervatorski elaborat iz stavka 1. ovoga članka suprotan utvrđenim mjerama zaštite i očuvanja kulturnoga dobra ili svrsi zaštite kulturnoga dobra propisanoj ovim Zakonom, zahtjev za izdavanje potvrde konzervatorskog elaborata se odbija rješenjem.

Članak 61.b

Za građenje jednostavnih i drugih građevina i radove unutar kulturno-povijesne cjeline, na pojedinačnom kulturnom dobru, kao i na području prostornih međa kulturnoga dobra za koje sukladno propisu kojim se uređuje gradnja nije potrebno ishoditi građevinsku dozvolu, investitor je dužan prije započinjanja radova pribaviti posebne uvjete zaštite kulturnoga dobra koje izdaje nadležno tijelo.

Zahtjev za utvrđivanje posebnih uvjeta zaštite kulturnoga dobra iz stavka 1. ovoga članka odbit će se rješenjem ako su predloženi radovi u suprotnosti s utvrđenim mjerama zaštite i očuvanja kulturnoga dobra ili svrhom zaštite kulturnoga dobra propisanom ovim Zakonom.

Za građenje i radove iz stavka 1. ovoga članka koji se obavljaju na temelju glavnog projekta investitor je dužan prije započinjanja radova ishoditi potvrdu koju izdaje nadležno tijelo i kojom utvrđuje da je glavni projekt u skladu s ovim Zakonom glede pitanja u vezi s kojima su utvrđeni posebni uvjeti zaštite kulturnoga dobra. Ako glavni projekt nije usklađen s izdanim posebnim uvjetima, zahtjev za izdavanje potvrde se odbija rješenjem.

Za građenje i radove iz stavka 1. ovoga članka koji se ne obavljaju na temelju glavnog projekta investitor je dužan prije započinjanja radova pribaviti prethodno odobrenje nadležnog tijela.

Članak 62.

Radnje koje bi mogle narušiti cjelovitost i/ili prouzročiti promjene na pokretnom kulturnom dobru ili na nepokretnom kulturnom dobru, kao i na području prostornih međa kulturnoga dobra koje se prema posebnom propisu ne smatraju građenjem, izuzev onih iz članka 61.b stavka 3. ovoga Zakona koje se poduzimaju na temelju glavnog projekta, mogu se poduzimati uz prethodno odobrenje nadležnog tijela. Nadležno tijelo ovlašteno je prije izdavanja prethodnog odobrenja prema potrebi utvrditi posebne uvjete zaštite kulturnoga dobra.

Kao radnje iz stavka 1. ovoga članka smatraju se osobito: građenje i radovi iz članka 61.b stavka 4. ovoga Zakona, konzerviranje, restauriranje, premještanje kulturnoga dobra i drugi slični radovi, rad industrijskih i drugih postrojenja i radilišta, sanacija i adaptacija kulturnoga dobra u smislu ovoga Zakona, kao i građenje ostalih jednostavnih i drugih građevina i radova na području na kojem se nalazi kulturno dobro.

Ministar kulture pravilnikom propisuje dokumentaciju koju je podnositelj dužan priložiti zahtjevu za prethodno odobrenje.

O zahtjevu za prethodno odobrenje iz stavka 1. ovoga članka nadležno tijelo odlučuje rješenjem.

Žalba na rješenje iz stavka 4. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.

Prethodno odobrenje iz stavka 1. ovoga članka prestaje važiti istekom roka od tri godine računajući od dana pravomoćnosti prethodnog odobrenja.

Članak 70.

Kulturna dobra mogu se uvoziti i unositi u Republiku Hrvatsku uz odobrenje zemlje iz koje se uvoze ili unose.

Uvoznik kulturnoga dobra, ili osoba koja unosi kulturno dobro, dužna je bez odgađanja prijaviti kulturno dobro nadležnom tijelu.

Članak 73.

Ako investitor ili izvođač radova poduzme radnju ili zahvat na kulturnom dobru, kao i na području prostornih međa kulturnoga dobra za koje je potrebno prethodno odobrenje ili potvrda da je glavni projekt u skladu s posebnim uvjetima zaštite iz članka 61.b stavka 3. ovoga Zakona, odnosno poduzme radnju ili zahvat na kulturnom dobru, kao i na području prostornih međa kulturnoga dobra protivno prethodnom odobrenju ili glavnom projektu za koji je izdana potvrda da je u skladu s posebnim uvjetima zaštite, nadležno će tijelo privremeno obustaviti rješenjem takvu radnju ili zahvat te prema potrebi naložiti investitoru obvezu povrata u prijašnje stanje uz upozorenje da će se u slučaju da rješenje ne bude u cijelosti izvršeno u roku radnja obaviti na njegov trošak. Rješenje se može donijeti bez prethodnog izjašnjavanja stranke.

Ako investitor ili izvođač radova poduzme radnju ili zahvat na kulturnom dobru, kao i na području prostornih međa kulturnoga dobra za koje je potrebna građevinska dozvola, odnosno poduzme radnju ili zahvat na kulturnom dobru protivno građevinskoj dozvoli, nadležno će tijelo o tome odmah izvijestiti nadležnu građevinsku inspekciju radi daljnjeg postupanja. Nadležno će tijelo privremeno obustaviti rješenjem takvu radnju i zahvat do poduzimanja mjera od strane nadležne građevinske inspekcije sukladno posebnom zakonu. Rješenje se može donijeti bez prethodnog izjašnjavanja stranke.

Nakon donošenja rješenja o uklanjanju građevine sukladno posebnom zakonu, nadležno će tijelo rješenjem prema potrebi naložiti investitoru iz stavka 2. ovoga članka obvezu povrata kulturnoga dobra u prijašnje stanje uz upozorenje da će se u slučaju da rješenje ne bude u cijelosti izvršeno u roku radnja obaviti na njegov trošak. Rješenje se može donijeti bez prethodnog izjašnjavanja stranke.

Investitor iz stavaka 1. i 3. ovoga članka dužan je izraditi projekt povrata kulturnog dobra u prijašnje stanje za koji nadležno tijelo izdaje potvrdu da je u skladu s posebnim uvjetima zaštite kulturnog dobra. Ako projekt nije usklađen s izdanim posebnim uvjetima zaštite, zahtjev za izdavanje potvrde se odbija rješenjem.

Žalba na rješenje nadležnog tijela iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka ne odgoda izvršenje rješenja.

Ako osobe iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ne obustave započetu radnju ili zahvat na kulturnom dobru, nadležno će tijelo obavijestiti nadležnu policijsku upravu radi sprječavanja daljnje štete na kulturnom dobru i nadležnu građevinsku inspekciju.

Članak 76.

Ministar kulture može u slučaju nastanka ili proglašenja izvanrednih okolnosti radi zaštite kulturnih dobara narediti poduzimanje posebnih mjera zaštite.

Župan, gradonačelnik Grada Zagreba, gradonačelnik i općinski načelnik na čijem se području nalazi kulturno dobro dužno je osigurati sredstva potrebna za provedbu mjera iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 96.

Republika Hrvatska, županije, Grad Zagreb, gradovi i općine mogu za upravljanje kulturnim dobrom i provođenje mjera zaštite i očuvanja kulturnih dobara osnivati ustanove ili te poslove mogu povjeriti drugoj pravnoj osobi.

Za očuvanje kulturnih dobara mogu se osnivati zaklade i fundacije.

Članak 99.

Poslove na zaštiti arhivskog gradiva, kao kulturnoga dobra prema odredbama ovoga Zakona, obavljaju arhivi u okviru svoje djelatnosti sukladno propisima o arhivskom gradivu i arhivima.

Iznimno od odredbe članka 12. ovoga Zakona, postupak utvrđivanja svojstva kulturnog dobra za arhivsko gradivo provodi i rješenja o utvrđivanju svojstva kulturnoga dobra donosi Hrvatski državni arhiv na prijedlog područnoga državnog arhiva na način propisan ovim Zakonom.

Hrvatski državni arhiv dužan je rješenje iz stavka 2. ovoga članka dostaviti Ministarstvu kulture radi upisa u Registar.

Arhivi su dužni u roku od 7 dana od svake promjene na zaštićenom gradivu pisano obavijestiti Hrvatski državni arhiv i Ministarstvo kulture.

Članak 115.

Novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja:

1. upotrebljava ili postupa s kulturnim dobrom na način da ga dovodi u izravnu opasnost od oštećenja ili uništenja (članak 31. stavak 1. i članak 74. stavak 1.),
2. ne uplati iznos uložениh sredstava iz državnog proračuna prije prodaje kulturnoga dobra (članak 40.),
3. ne prekine izvođenje radova kada naiđe na arheološko nalazište ili nalaze ili o nalazu ne obavijesti nadležno tijelo (članak 45. stavak 1.),
4. obavlja arheološka i podvodna arheološka iskopavanja i istraživanja suprotno odredbama ovoga Zakona ili suprotno izdanom odobrenju (članak 47. stavak 1.),

5. obavlja ili organizira podvodne aktivnosti na zaštićenim kulturnim dobrima ili vadi potonula kulturna dobra bez odobrenja ili suprotno odobrenju nadležnog tijela (članak 49. stavak 1. i članak 50.),

6. obavlja radnje na kulturnom dobru bez prethodnog odobrenja ili suprotno prethodnom odobrenju (članak 62. stavak 1.),

7. započne obavljati gospodarsku djelatnost u prostoru koji se nalazi unutar nepokretnoga kulturnog dobra ili zaštićene kulturno-povijesne cjeline bez prethodnog odobrenja ili suprotno odobrenju nadležnog tijela (članak 65. stavak 1.),

8. izveze ili iznese kulturno dobro iz Republike Hrvatske suprotno odobrenju nadležnog tijela ili ne vrati bez odgode kulturno dobro u Republiku Hrvatsku nakon opoziva odobrenja (članak 68. stavci 1. i 3.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 20.000,00 kuna.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kada ga počini fizička osoba obrtnik kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 200.000,00 kuna.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kada ga počini fizička osoba kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 4.000,00 do 15.000,00 kuna.

Fizičkoj i pravnoj osobi koja prekršaj iz stavka 1. točaka 4. i 5. ovoga članka počini u obavljanju djelatnosti izreći će se mjera zabrane obavljanja djelatnosti ili dijelova djelatnosti u trajanju do jedne godine ako je počinjeni prekršaj osobito težak zbog načina izvršenja, posljedica djela, povrata počinitelja ili drugih okolnosti počinjenog prekršaja koje ga čine osobito teškim.

Članak 116.

Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 200.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja:

1. ne prijavi dobro za koje se predmnijeva da ima svojstva kulturnoga dobra (članak 4. stavak 3.),

2. ne čuva ili ne održava kulturno dobro ili u ostavljenom roku ne izvrši određene mjere zaštite i očuvanja kulturnoga dobra (članak 20. podstavci 1. i 2.),

3. upotrebljava kulturno dobro protivno utvrđenoj namjeni ili promijeni namjenu kulturnoga dobra bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela (članak 34. stavci 1. i 2. i članak 35. stavak 1.),

4. ne ponudi pravo prvokupa sukladno ovom Zakonu (članak 37. stavak 1.),

5. bez odobrenja ili ne poštujući uvjete propisane odobrenjem nadležnog tijela izradi repliku kulturnoga dobra ili je stavi u promet (članak 66. stavci 2. i 3.),

6. ne provodi mjere zaštite nad kulturnim dobrom koje nadležno tijelo naredi u slučaju izvanrednih okolnosti (članak 75.),

7. ne osigura uvjete za provedbu nadzora, onemogućujući pregled kulturnoga dobra i uvid u dokumentaciju ili ne pruži potrebne podatke i obavijesti (članak 83. stavak 2.),

8. ne postupi po rješenju inspektora za zaštitu kulturnih dobara (članak 86. stavak 1.),

9. započne obavljati poslove na zaštiti, očuvanju ili obnovi kulturnoga dobra, a da za to nema dopuštenje sukladno ovom Zakonu (članak 100. stavak 3.),

10. ne uplati spomeničku rentu u slučajevima propisanim člankom 114. ovoga Zakona ili je ne uplati u propisanom roku.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 4.000,00 do 20.000,00 kuna.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kada ga počini fizička osoba obrtnik kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 100.000,00 kuna.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kada ga počini fizička osoba kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 10.000,00 kuna.

Članak 117.

Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 40.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja:

1. ne dopusti stručna i znanstvena istraživanja, tehnička i druga snimanja, kao i provedbu mjera tehničke zaštite i mjera zaštite i očuvanja na kulturnom dobru te dokumentiranje kulturnoga dobra (članak 20. podstavak 4. i članak 30. stavak 1.),

2. odbije ustupiti pokretno kulturno dobro u svrhu izlaganja, odnosno onemogućujući posjećivanje nepokretnoga kulturnog dobra (članak 33. stavak 1.),

3. vrati kulturno dobro u zemlju nakon isteka roka utvrđenog u odobrenju za privremeni izvoz i iznošenje (članak 68. stavak 1.),

4. ne prijavi nadležnom tijelu unos ili uvoz kulturnoga dobra u zemlju (članak 70. stavak 2.),

5. ne osigura uvjete za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara za slučaj izvanrednih okolnosti i drugih radnji usmjerenih na uništenje i oštećenje kulturnih dobara (članak 75.),

6. obavlja djelatnost prometa pokretnim kulturnim dobrima i kulturnim predmetima koji imaju umjetničko, povijesno, arheološko i drugo značenje, a nije upisana u upisnik koji vodi Ministarstvo kulture (članak 101.a stavak 1.),

7. obavlja djelatnost prometa pokretnim kulturnim dobrima i kulturnim predmetima koji imaju umjetničko, povijesno, arheološko i drugo značenje, a ne vodi evidenciju nabave i prodaje te drugih pravnih poslova za kulturna dobra i kulturne predmete ili ne upisuje u evidenciju propisane podatke (članak 101.a stavci 2. i 3. i članak 101.b stavak 1.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 10.000,00 kuna.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kada ga počini fizička osoba obrtnik kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 20.000,00 kuna.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kada ga počini fizička osoba kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 8.000,00 kuna.

Prilozi:

- Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću
- Izjava o usklađenosti prijedloga propisa s pravnom stečevinom Europske unije

OBRAZAC
IZVJEŠĆA O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZAINTERESIRANOM
JAVNOŠĆU O NACRTU PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O ZAŠTITI I OČUVANJU KULTURNIH DOBARA, S NACRTOM
KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA

Naslov dokumenta	Izješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću o Nacrtu prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, s Nacrtom konačnog prijedloga zakona
Stvaratelj dokumenta, tijelo koje provodi savjetovanje	Ministarstvo kulture
Svrha dokumenta	Izješćivanje o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću o Nacrtu prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, s Nacrtom konačnog prijedloga zakona
Datum dokumenta	17. travnja 2020.
Verzija dokumenta	I.
Vrsta dokumenta	Izješće
Naziv nacrta zakona, drugog propisa ili akta	Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, s Nacrtom konačnog prijedloga zakona
Jedinstvena oznaka iz Plana donošenja zakona, drugih propisa i akata objavljenog na internetskim stranicama Vlade	/
Naziv tijela nadležnog za izradu nacrta	Ministarstvo kulture
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti bili uključeni u postupak izrade odnosno u rad stručne radne skupine za izradu nacrta?	Stručne službe Ministarstva kulture su izradile Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, s Nacrtom konačnog prijedloga zakona. Svi predstavnici zainteresirane javnosti bili su pozvani da dostave svoje načelne primjedbe i prijedloge na cjelokupni tekst Nacrta prijedloga zakona, kao i konkretne primjedbe i prijedloge na pojedine članke.

<p>Je li nacrt bio objavljen na internetskim stranicama ili na drugi odgovarajući način?</p> <p>Ako jest, kada je nacrt objavljen, na kojoj internetskoj stranici i koliko je vremena ostavljeno za savjetovanje?</p> <p>Ako nije, zašto?</p>	<p>Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, s Nacrtom konačnog prijedloga zakona objavljen je na internetskim stranicama e-savjetovanja.</p> <p>Javno internetsko savjetovanje trajalo je od 9. ožujka do 9. travnja 2020. godine.</p>
<p>Koji su predstavnici zainteresirane javnosti dostavili svoja očitovanja?</p>	<p>Imena predstavnika zainteresirane javnosti nalaze se u prilogu ovoga obrasca.</p>
<p>ANALIZA DOSTAVLJENIH PRIMJEDBI</p> <p>Primjedbe koje su prihvaćene</p> <p>Primjedbe koje nisu prihvaćene i obrazloženje razloga za neprihvatanje</p>	<p>Analiza dostavljenih primjedbi i prijedloga nalazi se u prilogu ovoga obrasca.</p>
<p>Troškovi provedenog savjetovanja</p>	<p>Provedba savjetovanja nije iziskivala financijske troškove.</p>

Izvešće o provedenom savjetovanju - Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, s Nacrtom konačnog prijedloga zakona

Redni broj	Korisnik/Sekcija/Komentar	Odgovor
1	<p>odvjetnik mr. sc. Dražen Letica</p> <p>Udruga detektorista Hrvatske Šubićeva 23, Zagreb OIB: 99146658528 zastupana po: mr.sc. Dražen Letica, odvjetnik iz Zagreba REPUBLIKA HRVATSKA MINISTARSTVO KULTURE</p> <p>Savjetovanje povodom Nacrta prijedloga Zakona o izmjenama i dopuna Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (dalje u tekstu: Nacrt) Poštovani, Temeljem čl. 11. Zakona o pravu na pristup informacijama kao dio zainteresirane javnosti, na koju se predloženi Nacrt odnosi, predlaže se izmjena predloženog Nacrta u dijelu u kojem se mijenja propis koji se odnosi na djelovanje Udruge registriranih detektorista Hrvatske i Udruge Balkan Imperium iz Knina Ul. K. Tomislava 44, OIB: 11373547081, registriranih udruga u Republici Hrvatskoj. Nacrtom predložena izmjena odredbom čl. 8. Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (dalje: u tekstu ZIDZZOKD) glasi: Članak 8. U članku 47. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi: „Zabranjuje se pregled arheoloških zona, arheoloških nalazišta (lokaliteta) i područja pojedinačnih arheoloških nalaza uključujući i podvodne zone i nalazišta, zaštićenih u skladu s ovim Zakonom, detektorima za metal ili drugim sličnim uređajima u svrhu pronalazanja arheoloških nalaza, bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela.“ Dosadašnji stavci 2., 3. i 4. postaju stavci 3., 4. i 5. -----</p> <p>-----</p> <p>- Tom izmjenom zadire se u registrirane aktivnosti Udruge registriranih detektorista Hrvatske i Udruge Balkan Imperium iz Knina Ul. K. Tomislava 44, OIB: 11373547081, registriranih udruga u Republici Hrvatskoj na način za koji članovi udruga smatraju da je potpuno pogrešan. Obrazloženje: Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara donesen je 1999. godine i do sada u više od deset navrata ispravljan, mijenjan i dopunjavan. Radi se o propisu koji zahvaća široko područje zaštite i očuvanja različitih vrste kulturnih dobara, a normira društvene odnose kojima se ostvaruju različiti pa i djelomično suprotstavljeni društveni interesi. Trenutno postojeće zakonsko rješenje koje se odnosi na aktivnosti Udruge registriranih detektorista Hrvatske i Udruge Balkan Imperium nije idealno, ali je svakako bolje od onog predloženog u Nacrtu. Ne samo da je predložen sadržaj odredbe čl 8 ZIDZZOKD normativno lošije rješenju od postojećeg već je izravno protivan tendencijama u zakonodavstvima razvijenijih država članice Europske Unije (Danska, Belgija (Flamanska federalna jedinica)) te UK koje je u postupku izlaska iz EU, te FARO Konvenciji iz 2005. godine (FARO</p>	<p>Nije prihvaćen</p> <p>Razmotreno, ali nije prihvaćeno jer je prema važećem Zakonu i Pravilniku o arheološkim istraživanjima ("Narodne novine", broj 102/10 i 2/20) potrebno pribaviti za arheološko istraživanje odobrenje konzervatorskog odjela Ministarstva kulture na čijem su području nalazišta ili nalazi, a za područje Grada Zagreba Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode. Dakle, koncept suradnje na koju se upućuje postoji i prema sada važećim propisima, međutim za istraživanje je potrebno pribaviti odobrenje i odgovarajuće stručno vodstvo. Slijedom toga, navedenim udrugama nije onemogućeno obavljanje navedene djelatnosti, međutim se djelatnost može obavljati isključivo u skladu sa zakonom. Ratio legis odredbe navedene u čl. 8. je izričita zabrana obavljanja arheoloških istraživanja određenim uređajima bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela, što a contrario znači da će se istraživanja moći obavljati, ali uz odgovarajuće prethodno odobrenje nadležnog tijela uz stručno vodstvo. U predloženoj odredbi je izričito navedeno da se radi o zonama, nalazištima i nalazima koji su zaštićeni u skladu sa Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.</p>

Convention on the Values of Cultural Heritage for Society) koju je Republika Hrvatska potpisala i ratificirala i koja je dana 1. lipnja 2011. godine stupila na snagu. Prvi osnovni cilj Faro Konvencije je priznati pravo pojedincu da sudjeluje u kulturnom životu a koje je pravo sudjelovanja propisano Konvencijom o ljudskim pravima i kada se to pravo odnosi na kulturnu baštinu. (Članak 1. točka 1. Ciljevi Konvencije). S druge strane formalni razlog zbog kojeg se pristupa izradi Nacrta je prema ocjeni stanja iz Nacrta; prije svega provedba Uredbe (EU)2011/880, te usklađenje s Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o prostornom uređenju pri čemu se oba propisa uopće ne odnose na aktivnosti Udruge registriranih detektorista Hrvatske i Udruge Balkan Imperium. Sudjelovanje stanovništva u kulturnom životu na način da se pretragom prostora putem detektora metala doprinosi istraživanjima povijesti ima različit pravni status od države do države. Postoji nekoliko normativnih modela koji se mogu razdvojiti na modele potpune slobode (SAD, Australija Tajland) modele suradnje UK, Danski model koji je 2016. g. zbog izuzetnog uspjeha tog modela te doprinosu kulturnim institucijama povijesti i gospodarstvu Danske prihvatila Flandrija, a koji se zasnivaju na suradnji za razliku od modela sukoba institucija i pretraživača detektorima metala (Sirija). Svi ostali modeli uz određena ograničenja ili iznimke mogu se podvesti pod neki od sustava. Nacrt pored ranije poznate odredbe o zabrani iskapanja ili istraživanja na lokalitetima te (eventualno) unutar arheoloških zona bez dozvole nadležnih tijela radi korak dalje te je precizirana da se to ne smije činiti detektorima za metal i sličnim uređajima. Postavlja se osnovno pitanje postoji li interes društva da detektira kulturna dobra (arheološka nalazišta) ili ne. Liberalizacijom istraživanja s detektorima metala u Kraljevini Danskoj ukupan broj otkrivenih nalaza povećan je od 2010 do 2015 sa 2911 na 9736. Prema istraživanjima opisanim u Studiji „Professional Amateurs“ Metal detekting and Metal detektor in Denmark autora Andreas S Dobata i Astrid T. Jensen, objavljeno u Open Archaeology 2016, 2:70-84, stav je „arheološkog establišmenta“ u Danskoj da se liberalan pristup istraživanju metalnim detektorima smatra uspjehom. Osnovni problem u Danskoj sada nije nelegalno istraživanje, crno tržište arheološkog materijala, već kao registrirati brojne nalaze koji dovode sustav pred kolaps. Nacrtom predloženim isticanjem i proširenjem zabrana na predloženi način (sredstva i prostor) došlo bi do društveno kontraproduktivnog suzbijanja pretraživanja prostora metalnim detektorima od čega nitko nema nikakve koristi. Nacrtom predložena izmjena Zakona retrogradni je trend koji vodi ka konfrontaciji javnosti i civilnog društva s institucijama, umjesto da se sukladno preuzetim međunarodnim obvezama (FARO Konvencija) Republika Hrvatska uspostavlja sustav suradnje institucija i civilnog društva. Ograničenje korištenja tehnološkog napretka (detektora metala) u znanosti protivno provedenim suvremenim istraživanjima besmisleno je. Stav je udruga da je Nacrtom predloženo rješenje nepromišljeno (bez prethodne analize) zadiranje u postojeće normativno rješenje. Radi se o društvenom odnosu koji svakako treba urediti i koji bi se

promišljenim pristupom normativno mogao cjelovito urediti uspostavom uspješnog modela suradnje. Potreba za uvođenjem jasnog normativno sustava uz primjenu modela sudjelovanja civilnog društva velika je kao i potencijalna korist za akademsku zajednicu i društvo. Udruge smatraju da se postojeće stanje treba promijeniti kako bi se: 1. Omogućila suradnja institucija RH s građanima i primijenila FARO konvencije kojom se promovira suradnja između nadležnih ustanova ministarstva kulture i građana. 2. Omogućilo u stvarnosti jasno informiranje i označavanje zaštićene arheološke zone, lokaliteti odnosno područja pojedinačnih arheoloških nalaza. 3. Detaljno propisali i objaviti na javnosti lako dostupan način sve relevantne informacije koje uređuju aktivnost pretraživanja metalnim detektorima (način kako je to ostvareno u UK). 4. Kvalitetno definirana procedura predaje ili prijave slučajno pronađenih artefakata, pravo vlasništva nad njima kao i pravo na nagradu nalazniku te pravo javnosti da kupuju i prodaju, odnosno posjeduju arheoloških artefakata. 5. Omogućila izrada javnosti lako dostupnih baza podataka o zaštićenim zonama, lokalitetima te nalazima, te pronađenim predmetima. 6. Riješilo pitanje statusa i pretraživanja lokaliteta koji se vode kao zaštićeni ako su arheološka istraživanja na tim lokalitetima službeno završena oranicama koju su klasificirane kao arheološke zone iako je poznato da su slučajni artefakti na tim oranicama trajno izloženi devastaciji od strane mehanizacije i umjetnih gnojiva. Pri tome želi se istaknuti kako: Lakša dostupnost podataka automatski ne znači i veći broj prekršaja. Kvaliteta obrade nalaza detektorima metala u Danskoj isključuje prigovore izdvajanja predmeta iz arheološkog konteksta zbog jasnog postupanja s nalazima te što se i tako u pravilu pretražuju poljoprivredno obrađena i tretirana područja u kojem je arheološki kontekst predmeta pomaknut. Suradnja suzbija ilegalno pretraživanje daleko efikasnije od represije. Nadalje važno je napomenuti da se članovi udruge detektorista hrvatske pridržavaju statuta udruge kojim je između ostalog zabranjeno istraživanje zaštićenih lokaliteta i njihove neposredne blizine te da se također pridržavaju etičkog kodeksa udruge kojim se između ostalog propisuje poznavanje zakona RH u predmetnoj domeni. U prilogu su taj statut kao i etički kodeks Udruge detektorista hrvatske. Ciljevi, područje djelovanja sukladno ciljevima, djelatnosti udruge. . Članak 7. Udruga je osnovana sa ciljem promicanja, razvitka i unapređenja detektoriranja. Udruga sukladno ciljevima udruge djeluje na području rekreacije i hobija. Ciljevi Udruge su: 1 Poticanje istraživanja i rekreacije u prirodi. 2 Poticanje na proučavanje kulturnih i povijesnih znamenitosti Hrvatske. 3 Poticanje na usklađenje detektoriranja sa zakonskim propisima RH te na postupanje članova sukladno propisanim kodeksima Udruge. Udruga sukladno ciljevima djeluje na području hobističke djelatnosti te kulture i umjetnosti. Članak 8. Djelatnosti Udruge su: 1. Poticanje na druženje u prirodi i prostorijama udruge, na slobodnu razmjenu informacija, organiziranje predavanja, seminara i javnih tribina. 2. Organiziranje edukativnih radionica o osnovnim načelima detektoriranja te upoznavanje članova udruge sa odredbama zakona

o vlasništvu i očuvanju kulturnih dobara. 3. Organiziranje takmičenja detektorista u znanju i praktičnoj primjeni detektora u prirodi. 4. Organiziranje istraživanja uz odobrenje nadležnih tijela ministarstva kulture sukladno posebnim propisima ukoliko se radi o lokalitetima u neposrednoj blizini arheoloških nalazišta. 5 Izdavanje publikacija (sukladno postojećim propisima u Republici Hrvatskoj) 6 Održavanje internet stranice i organiziranje tribina sa ciljem promicanja vrijednosti detektoriranja kao hobističke discipline. 7 Suradnja sa domaćim i međunarodnim udrugama i institucijama istih ili sličnih ciljeva. ETIČKI KODEKS UDH Kao član UDH obvezujem se; - na odgovorno i ekološki savjesno ponašanje u prirodi te na svaku drugu promociju detektoriranja kao društveno korisnog hobija. - upoznati se sa etičkim i pravnim aspektima detektoriranja (Statut UDH, Čl. 7 i Čl. 8) te sa time povezanim zakonskim propisima RH (Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i zakonom o vlasništvu i drugim stvarnim pravima – Čl. 140). - prije pregleda terena koji je u privatnom vlasništvu zatražiti odobrenje za pregled od vlasnika ili posjednika toga terena. - ne koristiti uređaj kojeg posjedujem za razminiranje niti ga za iste svrhe posuđivati drugim osobama. Na kraju udruge u pogledu postojećeg Predlažu da se čl. 8 briše iz Nacrta. Podredno ako to nije moguće, onda se radi poštivanja međunarodnih obveza koje je preuzela RH, (FARO Konvencija) Predlažu se tri jasnije verzije čl. 8 Nacrta koje spominju detektore metala: A) Članak 8.....verzija 1 (uvjet je definiranje područja pojedinačnih arh. nalaza) U članku 47. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi: „Zabranjuje se pregled arheoloških zona, arheoloških nalazišta (lokaliteta) i područja koja su uvedena u registar kao mjesta pojedinačnih arheoloških nalaza uključujući i podvodne zone i nalazišta, zaštićenih u skladu s ovim Zakonom, detektorima za metal ili drugim sličnim uređajima u svrhu pronalaženja arheoloških nalaza, bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela.“ Dosadašnji stavci 2., 3. i 4. postaju stavci 3., 4. i 5. Obrazloženje: „ područja pojedinačnih arheoloških nalaza“ trebaju biti uvedena u registar ili drugačije. Bilo koji stručni termin ili kategorija su dozvoljeni uz uvjet da su podaci o tome javno dostupni. B) Članak 8.....verzija 2 (označavanje na terenu kao uvjet) U članku 47. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi: „Zabranjuje se pregled arheoloških zona, arheoloških nalazišta (lokaliteta) i područja pojedinačnih arheoloških nalaza uključujući i podvodne zone i nalazišta, koji su na terenu propisno označeni te zaštićeni u skladu s ovim Zakonom, detektorima za metal ili drugim sličnim uređajima u svrhu pronalaženja arheoloških nalaza, bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela.“ Dosadašnji stavci 2., 3. i 4. postaju stavci 3., 4. i 5. Obrazloženje: Sve što iole vrijedi kao spomenik kulture treba biti propisno zaštićeno kao što je inače slučaj sa privatnim vlasništvom. U ovom slučaju to trebaju biti i „ područja pojedinačnih arheoloških nalaza“. Također o stupnju i ostalim uvjetima zaštite trebaju postojati javno dostupni i na vrijeme ažurirani podaci. C) Članak 8.....verzija 3 (kojim se brišu područja pojedinačnih arheoloških nalaza) U članku 47. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

	<p>„Zabranjuje se pregled arheoloških zona, arheoloških nalazišta (lokaliteta) uključujući i podvodne zone i nalazišta, zaštićenih u skladu s ovim Zakonom, detektorima za metal ili drugim sličnim uređajima u svrhu pronalazanja arheoloških nalaza, bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela.“ Dosadašnji stavci 2., 3. i 4. postaju stavci 3., 4. i 5. U Zagrebu, 09 travnja 2020 godine. Sa štovanjem, Predsjednik udruge detektorista hrvatske Milan Radmanović p.p. Suglasan: Petar Blažević predsjednik Udruge Balkan Imperium.</p>	
2	<p>Karol Jurišić</p> <p>Kulturne sakralne građevine i dvorce treba lokalna sredina obnavljati sva kulturna dobra (koja su u gradu, općini i županiji) po tom pitanju dati lokalnoj samoupravi na obnavljanju kulturnih dobara svih vrsta S poštovanjem Član stranke Hrvatskih Suverenista Karol Jurišić</p>	<p>Nije prihvaćen</p> <p>Razmotreno, ali nije prihvaćeno jer je prema članku 4. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara predviđeno da su tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave dužna skrbiti o kulturnim dobrima na njihovom području. Upravljanje kulturnim dobrima koja su u vlasništvu Republike Hrvatske uređeno je i Zakonom o upravljanju državnom imovinom koji predviđa tu mogućnost.</p>
3	<p>Zoran Svrtan</p> <p>Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, Članak 5.</p> <p>Poštovani! Kako ste u raznim drugim pravilnicima i zakonima mijenjali termin "Ministarstvo kulture" terminom "Ministarstvo nadležno za poslove kulture", predlažem da tako učinite i u ovdje. Hvala na razumijevanju.</p>	<p>Nije prihvaćen</p> <p>Razmotreno, međutim i u drugim odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara koristi se izričaj "Ministarstvo kulture" te je zbog jednoobraznosti tako navedeno i u ovim odredbama.</p>
4	<p>UDRUGA BALKAN IMPERIUM</p> <p>Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, Članak 8.</p> <p>Poštovani, Sa ciljem učinkovitije zaštite kulturne baštine, kvalitetnijeg Zakona o očuvanju kulturnih dobara, sprečavanju devastacija kulturnih dobara te nedozvoljene trgovine i prometa kulturnim dobrima donosimo Vam nekoliko prijedloga izmjena Nacrta prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Ovi prijedlozi se odnose na uspostavljanje suradnje između metal detektorista i kolekcionara te njihovo povezivanje sa strukom, arheolozima i ostalim relevantnim subjektima te javnom vlasti. Prijedlozi sa ciljem iskorištavanja dostupnih i modernijih tehnologija i pristupa očuvanju kulturne baštine, da se suradnjom jednog hobija i struke pristupi zajedničkom cilju koji vodi do spašavanja i daljnjem očuvanju metalnih predmeta ili metalnih predmeta koji mogu imati svojstvo kulturnog dobra, od opasnosti nepovratnog uništenja. Zajednički ciljevi Udruga detektorista a tako i nadležnih institucija između ostalih bi trebali biti i sprečavanje te smanjivanje ilegalnih aktivnosti, te trgovine i prometa predmetima koji bi se mogli smatrati kulturnim dobrima. Metal detektiranje je novi rastući trend u Republici Hrvatskoj i drugim zemljama Europske Unije i šire. Trendovi brzog rasta i sve veće pojave novih članova u svijetu a time i Republici Hrvatskoj, donose i izazove udrugama i institucijama, da se sve ve i broj metal detektorista upoznaju sa pravima ali i obvezama koje se od njih očekuju. Kako se brzi rast i pojava velikog broja novih metal detektorista ne mogu više jednostavno ignorirati, nadležna tijela bi umjesto zabrana trebala pristupiti otvorenom rješavanju problema te sagledati sve mane i prednosti te na osnovu toga donijeti odgovarajuće zakonske propise. Ovaj hobi uz sve</p>	<p>Nije prihvaćen</p> <p>Razmotreno, ali nije prihvaćeno jer je prema važećem Zakonu i Pravilniku o arheološkim istraživanjima ("Narodne novine", broj 102/10 i 2/20) potrebno pribaviti za arheološko istraživanje odobrenje konzervatorskog odjela Ministarstva kulture na čijem su području nalazišta ili nalazi, a za područje Grada Zagreba Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode. Dakle, koncept suradnje na koju se upućuje postoji i prema sada važećim propisima, međutim za istraživanje je potrebno pribaviti odobrenje i odgovarajuće stručno vodstvo. Slijedom toga, navedenim udrugama nije onemogućeno obavljanje navedene djelatnosti, međutim se djelatnost može obavljati isključivo u skladu sa zakonom. Ratio legis odredbe navedene u čl. 8. je izričita zabrana obavljanja arheoloških istraživanja određenim uređajima bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela, što a contrario znači da će se istraživanja moći obavljati, ali uz odgovarajuće prethodno odobrenje nadležnog tijela uz stručno vodstvo. U predloženoj odredbi je izričito navedeno da se radi o zonama, nalazištima i nalazima koji su zaštićeni u skladu sa Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.</p>

pozitivne stvari koje donosi, može se realizirati kao uža suradnja te prilika sa jedne strane metal detektoristima da sudjeluju u izgradnji kulturne baštine RH a sa druge strane institucijama da dođu do vrijednih podataka o novim lokalitetima i novim predmetima za funduse muzeja. Također ovo je i apel da se stvori jedno pozitivno ozračje i klima te prepoznavanje i promocija ove vrste hobija te da se zakonskim okvirima stvori održivi sustav u kojima će metal detektoristi nastaviti provoditi svoje aktivnosti. Negativna klima koja se stvorila oko ovog hobija proizašla je najviše iz nedovoljno istraženih činjenica, zastarjelih zakonskih propisa te nemogućnošću rješavanja otvorenih pitanja, nesuradnje institucija i relevantnih udruga ali i nekolicine pojedinaca koji su iskorištavali ovu vrstu hobija za svoje ilegalne aktivnosti. Metal detektiranje u Republici Hrvatskoj je relativno nova pojava naspram ostatka zemalja u Europskoj Uniji i Velikoj Britaniji , broj članova koji se bave ovom vrstom hobija svaki dan je sve veći, te je potrebno stvoriti održivi okvir, suradnju institucija i metal detektorista jer donošenjem Zakona koji ne prepoznaju ovaj hobi potiče se daljnja nesuradnja, ilegalne aktivnosti i kaos. Usprkos svim nedostacima i manjkavosti zakonskih propisa metal detektoristi su ipak ostvarivali kakvu takvu suradnju sa muzejima i konzervatorskim odjelima, vršile su se donacije pronađenih predmeta od kulturnog značaja i muzejske zbirke su se na taj način obogaćivale. Također muzeji su dobivali veći broj podataka o novo otkrivenim lokalitetima. Upravo zbog ovih razloga tražimo daljnju suradnju ali kroz jasno propisane uvjete. **NEDOSTACI PREDLOŽENOG ČLANKA 8. NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA:** Prijedlozi Udruga detektorista se najviše odnose na predloženi Članak 8. Nacrta prijedloga Zakona ali i Članak 17. te općenito na cijeli Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Predloženi članak 8. koji je predložen bez osnovnih stručnih analiza, napisan je nerazumljivo sa mogućnošću dvostrukog tumačenja. Predloženi članak 8. ima za cilj totalnu cenzuru i diskriminaciju metal detektorista te kao članak koji je nastao na osnovi neistinitih i neistraženih činjenica koje su proizašle iz neprovjerenih informacija nekih medija i nekoliko arheologa. Predloženim člankom potpuno se isključuje i odbacuje bilo kakva suradnja metal detektorista i struke, suradnja koja je prepoznata u mnogo Europskih zemalja na obostrano zadovoljstvo. Predloženi Nacrt prijedloga Zakona ne rješava pitanje ilegalnog iskapanja i prometa predmeta koji bi mogli imati svojstvo kulturnih dobara kao ni pitanja prijave slučajnih nalaza koji bi mogli imati svojstvo kulturnog dobra. Predloženi članak 8., Nacrta prijedloga Zakona napisan je na potpuno nerazumljiv način, nisu njime definirani pojmovi na koje se lokalitete članak odnosi jer su same definicije arheoloških zona i lokaliteta kao i točne granice koje opisuju područje i granicu takvih lokaliteta poznate samo nadležnim tijelima. Predloženim člankom 8 nisu definirani ni pojmovi koji bi opisivali što su to "područja pojedinačnih arheoloških nalaza" (dali je to neka stara građevina ili pojedinačni predmet koji je u prošlosti mogao biti izgubljen) Na terenu većina nabrojanih lokaliteta i zona nisu označeni odgovarajućim znakovima, u registru kulturnih dobara koji je javno dostupan građanima RH ,nisu

definirane nikakve točne granice ni zaštićene čestice, već su lokaliteti navedeni samo opisno. NEDOSTACI U DEFINICIJI "PODRUČJA POJEDINAČNIH ARHEOLOŠKIH NALAZA": Ovdje bi se osvrnuli i na Pravilnik o arheološkim istraživanjima iz kojeg je izvučen pojam "područja pojedinačnih arheoloških nalaza". Takav pojam prepisan je iz navedenog Pravilnika u kojem se samo definiraju mjesta na koja se odnosi taj Pravilnik. Područja pojedinačnih arheoloških nalaza nisu definirana jasnom i razumljivom definicijom u smislu predloženog nacrtu Prijedloga, kao ni u kompletnom Zakonu o zaštiti kulturnih dobara. Definicije takvih područja poznate su samo struci te se u tom smislu ne mogu navoditi u predloženom Nacrtu prijedloga. Dali je "područje pojedinačnog arh. nalaza", područje na kojem je nekada bio pronađen neki predmet? Ili je to područje koje može dovesti do zaključka da se na takvom prostoru u prošlosti nešto "događalo"? Ili je takvo "područje", područje na kojem je sasvim slučajno "netko" u prošlosti zagubio neki predmet? Dali se stvarno treba onemogućiti metal detektoriste da pretražuju takav teren ili će možda metal detektoristi dokazati da je takvo područje potentno za arheološko istraživanje. Dali će se zbog jednog pojedinačnog nalaza, možda čak i nalaza koji nije imao svojstva kulturnog dobra ili je slučajno zagubljen, onemogućiti i zabranjivati metal detektoristima pretrage čitavog takvog područja?

PROBLEM SA KRIVIM TUMAČENJEM STRUKE I OPĆENITO METAL DETEKTIRANJEM: Pretraga tla metal detektorima ne može se nikako staviti u kontekst arheoloških istraživanja jer su arheološka istraživanja skup metoda i postupaka dok bi metal detektiranje mogla postati pomoćna metoda koju arheolozi pre malo ili uopće ne koriste. Na taj način dosta sitnijih metalnih predmeta promakne i arheolozima pri iskapanjima, koji se odvežu sa nalazišta te im ostaju trajno nedostupni. Također, prisustvo metal detektora na nekom području ne može se smatrati arheološkim istraživanjem jer postoji cijeli niz svrha i zadataka zbog kojih se mogu pretraživati bilo arheološki lokaliteti ili druga područja bez namjere da se vrši pretraga tla isključivo za arheološke predmete. Metal detektor je instrument za otkrivanje prisustva metala u raznim medijima, npr. tlu, drvu i td. Samo prisustvo metalnih objekata u tlu ima samo usputne poveznice sa arheološkim istraživanjima jer postoji cijeli niz metalnih predmeta u tlu koji nisu i ne mogu se smatrati arheološkim nalazima ili slučajnim nalazima prepoznatima kao kulturno dobro. Svrha takvih pregleda mogu biti otkrivanja metalnog otpada u tlu, potraga za rudama, potraga za meteoritima, starim vojnim i drugim predmetima i obilježjima, akcije čišćenja šuma, parkova, livada i plaža te druge mnogobrojne svrhe u koje se može koristiti metal detektor. Umjesto zabrana, metal detektoristi moraju u bavljenju svojim hobiem imati mogućnosti kao i odgovornost sudjelovati u izgradnji i zaštiti kulturne baštine RH. Moraju imati mogućnosti da ukoliko u bavljenju svojim hobiem pronađu slučajni predmet koji bi mogao imati svojstvo kulturnog dobra da se za takav predmet omogući propisana procedura ili Pravilnik koji bi regulirao daljnje postupanje.

OPĆENITO O METAL DETEKTIRANJU U REPUBLICI

HRVATSKOJ: Da bi bolje shvatili hobi metal detektiranja te kako je prepoznat u Velikoj Britaniji i Europskoj uniji te što donosi metal detektiranje Republici Hrvatskoj i njenim građanima moramo se osvrnuti na sam pojam metal detektiranja te metal detektore kao alat u bavljenju ovim hobiem. Metal detektori su elektronički uređaji kojima je cilj otkrivanje raznih metala na i ispod površine zemlje. Približna maksimalna dubina za predmete veličine prosječnih kovanica je do 30 cm dok se takva dubina nešto povećava što je predmet većih dimenzija. Trend metal detektiranja koji se pojavio otprilike prije 30 godina u Americi, proširio se diljem cijelog svijeta pa tako i Europske unije. Sve više građana u potrebi za druženjem u prirodi, ekološkim akcijama čišćenja plaža, parkova, šuma, livada te uzbuđenjima koje donosi metal detektiranje, potragom za izgubljenim predmetima, potragom za rudama, potragom za meteoritima, potragom za vojnim i sitnim znakovljem i ostalim prihvatili su ovaj hobi kao vid opuštanja i bježanja od svakodnevnih obaveza. Metal detektori prilagođeni su građanima, te ih zbog jednostavnosti može koristiti svatko. Također metal detektore koriste i vojska i policija za čišćenje terena od granata i ostalih eksplozivnih sredstava. Metal detektore koriste šumari za otkrivanje metalnih predmeta u drvu kao i razne zakonite udruge za ekološke akcije i slično. Danas, su se velike tvrtke koje proizvode metal detektore prilagodile potrebama tržišta te se metal detektori komercijalno proizvode prilagođeni potrebama građana i industrije. Procijenjeno je 2017. godine da u Engleskoj i Walesu postoji 27000 metal detektorista dok je u cijeloj Europskoj uniji nemoguće odrediti točan broj koji se stalno povećava. Metal detektor proizvodi audio i vizualne signale te putem zaslona daje metal detektoristu približne informacije koja vrsta metala i na kojoj dubini se predmet nalazi u tlu. Metal detektorist odlučuje na osnovu dobivenih informacija dali će pristupiti iskapanju navedenog predmeta. On nikada unaprijed ne zna kakav se predmet nalazi u zemlji. Ovdje moramo opet ponoviti da glavna svrha metal detektiranja nije pronalazak slučajnih arheoloških predmeta iako se zna desiti da se pronađu predmeti koji mogu imati svojstvo kulturnog dobra ali takvi predmeti se rijetko pronalaze uzimajući u obzir veliku zagađenost tla raznim metalnim otpadom novije generacije. Takav postupak ukoliko se pronađe predmet koji bi mogao imati svojstvo kulturnog dobra ne razlikuju se ni malo od postupka kojim bi npr. svaki drugi građanin RH ciljanim traženjem, šetnjom po oranicama ili livadama mogao pronaći takav predmet, eventualno omogućava lakši pronalazak predmeta. **PROBLEMI U PRIJAVI PREDMETA KOJI MOGU IMATI SVOJSTVO KULTURNOG DOBRA:** Logična procedura kod pronalaska takvog predmeta bila bi dalje predaja na pregled nadležnoj instituciji, bilješka važnijih informacija o uvjetima pronalaska, stručna procjena dali predmet predstavlja kulturno dobro za RH, te odluka dali će se za navedeni predmet vršiti otkup, donacija ili vraćanje predmeta vlasniku, uz odricanje od svih ili pojedinačnih prava RH nad takvim predmetom. Dali na takve predmete primijeniti Zakon o vlasništvu te članak koji regulira nalaz blaga ili se na takav predmet primjenjuje Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara? Naime nalaznici

zbog neusklađenih Zakona ne znaju kako postupati sa takvim predmetima. Trebaju li ga predati u nalazni ured ili prijaviti nadležnoj ustanovi Ministarstva kulture. U oba slučaja logično bi bilo da se primjenjuje članak o nalazu blaga iz Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima. Kako trenutno ne postoji adekvatna suradnja te su manjkavi i nerazumljivi propisi koji bi regulirali korake oko postupanja sa predmetima koji bi mogli imati svojstvo kulturnih dobara, neujednačena praksa između Ministarstva kulture, konzervatorskih odjela i muzeja , donosimo prijedlog da se podzakonskim aktima precizno propišu načini kako postupiti sa predmetom koji bi eventualno mogao imati svojstvo kulturnog dobra. Ukoliko se predmeti predaju konzervatorskim odjelima metal detektoriste se optužuje da vrše ilegalna iskapanja, da ruju po lokalitetima ,da se na "divlje" vade predmeti iz tla i td. Neki konzervatorski uredi ne žele preuzeti predmete koji bi mogli imati svojstvo kulturnog dobra, javljaju se problemi oko donacije ili otkupa takvih predmeta, javljaju se pitanja oko vlasništva i td. Ukoliko se takvi predmeti predaju muzejima, neki muzeji ih prihvaćaju, bilo donacijama ili otkupom po slobodnoj procjeni ili se metal detektoriste ili nalaznike upućuje dalje na konzervatorske odjele.

OBOGAĆIVANJE MUZEJSKIH ZBIRKI: Nemojmo zaboraviti da je većina muzeja upravo i nastala od donacija privatnih kolekcionara i donacijama građana RH poklanjanjem svojim privatnih zbirki, otkupom ili donacijom predmeta koji mogu imati svojstvo kulturnog dobra. Ističemo i činjenicu da je primjerice u U.K. najveći broj novih nalaza koji su se pojavili u muzejima otkriven upravo znanjem i tehnologijom metal detektorista, te je njihova kulturna baština obogaćena a fundusi muzeja popunjeni upravo zahvaljujući suradnji metal detektorista i institucija kao posljedica liberalizacije tog hobija i jednostavnošću zakonskih propisa. Podaci do kojih su institucije došle od metal detektorista su vrlo dragocjene te su upisane u službene baze podataka. I u drugim zemljama se dešava isto ali u manji mjeri baš zato što su u drugim zemljama veća ograničenja, odnosno složenije su procedure prijave predmeta od Velike Britanije. Dakle, zabrane u stvari dovode do kontra efekta, umjesto da se liberalizacijom pospješi suradnja, zabranama se dovodi do ilegalnih iskapanja i uspostave crnog tržišta.

ŽELJA ZA SURADNJOM SA INSTITUCIJAMA: Velika većina metal detektorista ima želju za suradnjom sa nadležnim institucijama, te nemaju namjeru i želju odlaziti na zaštićene arheološke lokalitete. Kako lokaliteti nisu odgovarajuće označeni, tako nešto se uvijek može desiti pa smatramo da nije krivnja metal detektorista ako slučajno završe na takvom području već ističemo potrebu obaveznog označavanja. Imajući u vidu navedene činjenice dolazimo do zaključka da metal detektoristi ,kolekcionari i svi drugi građani RH , mogu kroz svoje svakodnevne aktivnosti obogatiti kulturnu baštinu RH na posve drugačiji i inovativniji način te spasiti ukoliko pronađu predmete koji mogu imati svojstvo kulturnog dobra od propadanja uslijed djelovanja svih negativnih čimbenika koji vode do propadanja takvih predmeta (utjecaj poljoprivredne mehanizacije, umjetna gnojiva, kisele kiše i td.) Sami postupci kojima se

koriste metal detektoristi ne vode ka uništavanju kulturnih slojeva ili predmeta na bilo koji način. Suvremena poljoprivredna obrada zemlje najviše utječe na uništavanje kulturnih slojeva i na nepovratno uništenje metalnih i ostalih predmeta dolazimo do zaključka da metal detektoristi sa svojim uređajima i tehničkim karakteristikama ograničene dubine detekcije ni na koji način ne mogu uništavati kulturne slojeve jer su takvi slojevi već uništeni poljoprivrednom obradom i mehanizacijom. Ovdje se čvrsto ograđujemo od osoba koja namjerno odlazi na zaštićene lokalitete sa namjerom ilegalnih iskapanja i krađe predmeta od kulturnog značaja. Stoga predlažemo uspostavu suradnje metal detektorista sa svim relevantnim institucijama nadležnim za kulturnu baštinu u RH a također pozivamo nadležne institucije na prilagodbu zakonskih propisa sa zakonima Europske Unije i usklađivanje sa Faro konvencijom čija je potpisnica i Republika Hrvatska. Želimo upozoriti da kršenjem odredbi Faro konvencije koje je potpisnica i Republika Hrvatska, posljedično se krše osnovna ustavna i ljudska prava. Imajući u vidu sve navedene manjkavosti, donosimo prijedlog da se navedeni Nacrt prijedloga Zakona pošalje na daljnju doradu, formiranjem radne skupine koja bi uz prisustvo i suradnju predstavnika relevantnih udruga donijela pravedniji i bolji nacrt prijedloga Zakona na obostrano zadovoljstvo.

PRIJEDLOZI UDRUGA ZA IZMJENU ČLANKA 8. 1. PRIJEDLOG IZMJENA ČLANKA 8. NAVEDENOG U PRIJEDLOGU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI I OČUVANJU KULTURNIH DOBARA: IZVORNI ČLANAK: U članku 47. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi: „Zabranjuje se pregled arheoloških zona, arheoloških nalazišta (lokaliteta) i područja pojedinačnih arheoloških nalaza uključujući i podvodne zone i nalazišta, zaštićenih u skladu s ovim Zakonom, detektorima za metal ili drugim sličnim uređajima u svrhu pronalaska arheoloških nalaza, bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela.“ Dosadašnji stavci 2., 3. i 4. postaju stavci 3., 4. i 5.

PREDLOŽENA IZMJENA ČLANKA: 1. „Dopušten je pregled arheoloških zona, arheoloških nalazišta (lokaliteta), zaštićenih u skladu s ovim Zakonom, upisanim u Registar kulturnih dobara RH ,detektorima za metal ili drugim sličnim uređajima u svrhu pronalaska predmeta koji mogu imati svojstvo kulturnog dobra, isključivo uz uvjet da je takav lokalitet obradiva oranica koja se poljoprivredno obrađuje ,uz uvjet obavezne prethodne najave nadležnom tijelu i obavezne predaje svih predmeta koji mogu imati svojstvo kulturnog dobra nadležnom tijelu“ 2. “Zabranjuje se pregled podvodnih zona i nalazišta zaštićenih u skladu s ovim Zakonom, upisanim u Registar kulturnih dobara ,detektorima za metal ili drugim sličnim uređajima u svrhu pronalaska predmeta koji mogu imati svojstvo kulturnog dobra, bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela.“ 3. “Dopušten je pregled metal detektorima ili sličnim uređajima svih ostalih podvodnih zona koje nisu zaštićene ovim Zakonom (upisani u Registar kulturnih dobara)” 4. „Dopušten je pregled područja pojedinačnih arheoloških nalaza , zaštićenih u skladu s ovim Zakonom, detektorima za metal ili drugim sličnim uređajima u svrhu pronalaska predmeta koji

mogu imati svojstvo kulturnog dobra, uz uvjet obavezne prethodne najave nadležnom tijelu i obavezne predaje svih predmeta koji mogu imati svojstvo kulturnog dobra nadležnom tijelu“

Ministarstvo za poslove kulture će donijeti “Pravilnik o načinu i uvjetima predaje predmeta koji mogu imati svojstvo kulturnog dobra”

OBRAZLOŽENJE:

Predlaže se dozvoljen pregled metal detektorima uz obavezne uvjete da su lokaliteti na kojima se vrši pregled metal detektorom oranice koje se poljoprivredno obrađuju, da se prije namjere pregleda kontaktira nadležno tijelo te da se svi nalazi obavezno prijave nadležnom tijelu uz uvjete uređene novim Pravilnikom. Na predloženi način mogu se spasiti od propadanja predmeti koji mogu imati svojstvo kulturnog dobra u površinskim slojevima. Kako je naveden uvjet da lokalitet treba biti oranica koja se poljoprivredno obrađuje na ovaj način spašavaju se predmeti koji mogu imati svojstvo kulturnog dobra od devastacije poljoprivrednom obradom zemlje. Prilikom iskopa predmeta koji može imati svojstvo kulturnog dobra u izoranom sloju zemlje ne uništava se sloj zemlje koji je već uništen zbog poljoprivredne obrade a predmeti koji mogu imati svojstvo kulturnog dobra mogu poslužiti kao baza za daljnja eventualna istraživanja od strane nadležnih tijela. Također predloženom izradom novog Pravilnika o prijavi pronađenih predmeta koji mogu imati svojstvo kulturnog dobra, uređuju se uvjeti i način prijave predmeta koji mogu imati svojstvo kulturnog dobra, uređuju se uvjeti i način donacija i otkupa predmeta koji mogu imati svojstvo kulturnog dobra, uređuju se uvjeti prodaje i odricanje od vlasništva predmeta za koje se ustanovi da ne predstavljaju kulturno dobro ili nisu od nacionalnog interesa za RH, razvija se točno definirana procedura te se suzbija ilegalna trgovina i promet . Pravilnikom bi se trebale definirati i privatne zbirke, vlasništvo nad predmetima koji mogu imati svojstvo kulturnog dobra a zbog financijskih razloga ne mogu se otkupiti od nalaznika. Na taj način točno definiranim procedurama poticao bi se rast zbirki u muzejima, poticao bi se rast privatnih zbirki, poticao bi se kulturni turizam sela i gradova, privatne zbirke bile bi javno dostupne i td. U prijedlogu je razdvojen pojam “područja pojedinačnih arheoloških nalaza”. Takva područja koja nisu u velikoj mjeri istražena zbog nedostataka financijskih sredstava, ili pojedinačni predmeti pronađeni na takvim područjima nisu od velike važnosti ili su od slabog značaja za daljnja istraživanja predlaže se dozvoljeno istraživanje metal detektorima na takvim područjima uz uvjet obavezne najave pregleda nadležnom tijelu te obavezne predaje nalaza propisane novim predloženim Pravilnikom. Uz pomoć metal detektorista i pretrage takvih područja ukoliko se pronađu predmeti koji bi mogli imati svojstvo kulturnog dobra mogao bi se dobiti uvid u stanje ,očuvanost i tipove takvih lokaliteta te služiti kao baza za daljnje stručno istraživanje ili načine postupanja i zaštite na takvim područjima. Beznačajni predmeti ,slučajni predmeti malih vrijednosti ili predmeti za koje bi se utvrdilo da ne predstavljaju kulturno dobro RH, ili nisu od nacionalnog interesa za RH trebali bi se vraćati nalazniku ili metal detektoristu uz odricanje vlasništva RH nad takvim predmetima. Također

predmeti za koje i se utvrdilo da predstavljaju kulturno dobro RH ili predmeti od nacionalnog interesa za RH a kod kojih se ne bi mogla izvršiti donacija ili otkup takvog predmeta mogli bi se pohranjivati u privatne zbirke te na taj način uključiti lokalnu zajednicu na poticanje kulturnog turizma javno izloženim privatnim zbirka. 2. PRIJEDLOG IZMJENA ČLANKA 8. NAVEDENOG U PRIJEDLOGU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI I OČUVANJU KULTURNIH DOBARA: IZVORNI ČLANAK: U članku 47. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi: „Zabranjuje se pregled arheoloških zona, arheoloških nalazišta (lokaliteta) i područja pojedinačnih arheoloških nalaza uključujući i podvodne zone i nalazišta, zaštićenih u skladu s ovim Zakonom, detektorima za metal ili drugim sličnim uređajima u svrhu pronalaska arheoloških nalaza, bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela.“ Dosadašnji stavci 2., 3. i 4. postaju stavci 3., 4. i 5. PREDLOŽENA IZMJENA ČLANKA: 1. „Dopušten je pregled arheoloških zona, arheoloških nalazišta (lokaliteta), zaštićenih u skladu s ovim Zakonom, upisanim u Registar kulturnih dobara RH ,detektorima za metal ili drugim sličnim uređajima u svrhu pronalaska predmeta koji mogu imati svojstvo kulturnog dobra, isključivo do maksimalne dubine pregleda od 30cm isključivo uz uvjet da je takav lokalitet obradiva oranica koja se poljoprivredno obrađuje , uz uvjet prethodne najave nadležnom tijelu i obavezne predaje svih predmeta koji mogu imati svojstvo kulturnog dobra nadležnom tijelu “ 2. “Zabranjuje se pregled podvodnih zona i nalazišta zaštićenih u skladu s ovim Zakonom, upisanim u Registar kulturnih dobara ,detektorima za metal ili drugim sličnim uređajima u svrhu pronalaska predmeta koji mogu imati svojstvo kulturnog dobra, bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela.“ 3. “Dopušten je pregled metal detektorima ili sličnim uređajima svih ostalih podvodnih zona koje nisu zaštićene ovim Zakonom (upisani u Registar kulturnih dobara)” 4. „Dopušten je pregled područja pojedinačnih arheoloških nalaza , zaštićenih u skladu s ovim Zakonom, detektorima za metal ili drugim sličnim uređajima u svrhu pronalaska predmeta koji mogu imati svojstvo kulturnog dobra, do maksimalne dubine od 30 cm, uz uvjet obavezne prethodne najave nadležnom tijelu i obavezne predaje svih predmeta koji mogu imati svojstvo kulturnog dobra nadležnom tijelu“ Ministarstvo za poslove kulture će donijeti “Pravilnik o načinu i uvjetima predaje predmeta koji mogu imati svojstvo kulturnog dobra” OBRAZLOŽENJE: Za razliku od 1.prijedloga izmjena članka 8. ovdje se još nadodaje uvjet da je maksimalna dubina pretrage do maksimalne dubina od 30cm ispod površine tla. Dubina do 30 cm se navodi zbog tehničkog ograničenja detektiranja većine metal detektora na predloženi način ne uništavaju se dublji slojevi te se mogu očuvati od propadanja predmeti koji mogu imati svojstvo kulturnog dobra. 3. PRIJEDLOG IZMJENA ČLANKA 8. NAVEDENOG U PRIJEDLOGU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI I OČUVANJU KULTURNIH DOBARA: IZVORNI ČLANAK: U članku 47. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi: „Zabranjuje se pregled

arheoloških zona, arheoloških nalazišta (lokaliteta) i područja pojedinačnih arheoloških nalaza uključujući i podvodne zone i nalazišta, zaštićenih u skladu s ovim Zakonom, detektorima za metal ili drugim sličnim uređajima u svrhu pronalaska arheoloških nalaza, bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela." Dosadašnji stavci 2., 3. i 4. postaju stavci 3., 4. i 5.

PREDLOŽENA IZMJENA ČLANKA: 1. „Dopušten je pregled arheoloških zona, arheoloških nalazišta (lokaliteta), zaštićenih u skladu s ovim Zakonom, upisanim u Registar kulturnih dobara RH , detektorima za metal ili drugim sličnim uređajima u svrhu pronalaska predmeta koji mogu imati svojstvo kulturnog dobra, do maksimalne dubine od 30cm uz prethodno odobrenje nadležnog tijela” 2. “Zabranjuje se pregled podvodnih zona i nalazišta zaštićenih u skladu s ovim Zakonom, upisanim u Registar kulturnih dobara ,detektorima za metal ili drugim sličnim uređajima u svrhu pronalaska predmeta koji mogu imati svojstvo kulturnog dobra, bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela.” 3.“Dopušten je pregled metal detektorima ili sličnim uređajima svih ostalih podvodnih zona koje nisu zaštićene ovim Zakonom (upisani u Registar kulturnih dobara)” 4. „Dopušten je pregled područja pojedinačnih arheoloških nalaza , zaštićenih u skladu s ovim Zakonom, detektorima za metal ili drugim sličnim uređajima u svrhu pronalaska predmeta koji mogu imati svojstvo kulturnog dobra, do maksimalne dubine od 30 cm te uz prethodno odobrenje nadležnog tijela”

Ministarstvo za poslove kulture će donijeti “Pravilnik o načinu i uvjetima predaje predmeta koji mogu imati svojstvo kulturnog dobra”

Ministarstvo za poslove kulture će donijeti “Pravilnik o načinu i uvjetima izdavanja odobrenja za pregled metal detektorima područja iz stavka 1. i 4. ”

OBRAZLOŽENJE: U ovom prijedlogu Ministarstvo kulture bi izradilo Pravilnik koji bi definirao uvjete pod kojima metal detektoristi mogu vršiti pretrage navedenih područja , uvjete koje bi metal detektoristi mogli zadovoljiti nevezano za njihovu stručnu spremu, uvjete koje bi trebali zadovoljiti kao kratka predavanja ili kratke stručne edukacije, uvjete vezane uz punoljetnost, uvjete članstva u relevantnim udrugama, pismenu provjeru ili druge uvjete propisane od stručnog tijela. U ovom prijedlogu može se nadodati i uvjete obavezne predaje predmeta koji mogu imati svojstvo kulturnog dobra novim predloženim Pravilnikom.

4.

PRIJEDLOG IZMJENA ČLANKA 8. NAVEDENOG U PRIJEDLOGU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI I OČUVANJU KULTURNIH DOBARA: **IZVORNI ČLANAK:** U članku 47. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi: „Zabranjuje se pregled arheoloških zona, arheoloških nalazišta (lokaliteta) i područja pojedinačnih arheoloških nalaza uključujući i podvodne zone i nalazišta, zaštićenih u skladu s ovim Zakonom, detektorima za metal ili drugim sličnim uređajima u svrhu pronalaska arheoloških nalaza, bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela." Dosadašnji stavci 2., 3. i 4. postaju stavci 3., 4. i 5.

PREDLOŽENA IZMJENA ČLANKA: 1. „Dopušten je pregled arheoloških zona, arheoloških nalazišta (lokaliteta), zaštićenih u skladu s ovim Zakonom, upisanim u Registar kulturnih dobara RH , detektorima za metal ili drugim sličnim uređajima u

svrhu pronalaska predmeta koji mogu imati svojstvo kulturnih dobara, uz prethodnu registraciju u informacijski sustav za metal detektoriste” 2.

“Zabranjuje se pregled podvodnih zona i nalazišta zaštićenih u skladu s ovim Zakonom, upisanim u Registar kulturnih dobara ,detektorima za metal ili drugim sličnim uređajima u svrhu pronalaska predmeta koji mogu imati svojstvo kulturnih dobara , bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela. 3.

“Dopušten je pregled metal detektorima ili sličnim uređajima svih ostalih podvodnih zona koje nisu zaštićene ovim Zakonom (upisani u Registar kulturnih dobara)” 4. „Dopušten je pregled područja pojedinačnih arheoloških nalaza , zaštićenih u skladu s ovim Zakonom, detektorima za metal ili drugim sličnim uređajima u svrhu pronalaska predmeta koji mogu imati svojstvo kulturnih dobara , uz prethodnu registraciju u informacijski sustav za metal detektoriste”

OBRAZLOŽENJE: Ovaj prijedlog razlikuje se od ostalih prijedloga po načinu na koji bi se izdavale dozvole, odnosno uvjetima koje bi metal detektoristi trebali ispuniti da se izdaju dozvole za pretragu, te dozvola za prijavu u aplikaciju ili bazu podataka koja bi bila izrađena isključivo za metal detektiranje. Takva odobrenja izdavala bi se automatski nakon što su zadovoljeni određeni uvjeti prijavom u aplikativna rješenja za metal detektoriste. Takav informacijski sustav mogla bi biti aplikacija osmišljena za android pametne telefone ili web aplikacija, baza podataka nadležnog tijela u kojoj bi se izdavale dozvole za metal detektoriste , aplikacije u koje bi se automatski unosili podaci o pronađenim predmetima koji mogu imati svojstvo kulturnog dobra, informacije o opisu te fotografijama predmeta koji mogu imati svojstvo kulturnog dobra. Metal detektoristi bi nakon ispunjenih uvjeta određenih od nadležnog tijela dobivali jedinstvene iskaznice sa korisničkim podacima kojima bi se prijavljivali u novo ustrojenu sustav ili javnu bazu podataka te bi prilikom pronalaska predmeta koji ima svojstvo kulturnog dobra isti fotografirali, unosili podatke o predmetu u bazu podataka, te upisivali relevantnije podatke o uvjetima pronalaska takvih predmeta. Takva aplikativna rješenja ne bi iziskivala goleme financijska sredstva za izradu a kao reference pri izradi mogle bi poslužiti ostale aplikacije koje se već uspješno koriste u drugim zemljama članicama Europske Unije i Velike Britanije. Takva baza podataka postoji u Belgiji imenom “Medea” te se nalazi na sljedećoj web adresi: <https://medea.weopendata.com/> Takva baza postoji u Engleskoj kao “Portable Antiquities Scheme Website” na web adresi: <https://finds.org.uk/> Takva baza podataka postoji i u Nizozemskoj imenom “PAN” te se nalazi na sljedećoj web adresi: <https://www.portable-antiquities.nl/pan/#/public> Takve baze podataka postoje u još nekoliko zemalja te su odličan primjer kako na obostrano zadovoljstvo između struke i metal detektorista uz adekvatna zakonska rješenja se može pristupiti zajedničkoj izgradnji i zaštiti te očuvanju kulturne baštine. Kulturna baština tiče se svih nas, stoga nas nemojte ignorirati i isključivati jer kulturnu baštinu trebamo svi zajedno graditi. **PREDLAŽEMO:** - povlačenje Nacrta prijedloga Zakona na daljnju doradu , formiranje radne skupine te sa predstavnicima relevantnih

Udruga dogovoriti suradnju i novi nacrt prijedloga Zakona. -donošenje podzakonskih akata ; Pravilnik koji bi regulirao uvjete i načine predaje svih predmeta koji mogu imati svojstvo kulturnog dobra na pregled od strane nadležnog tijela -donošenje podzakonskih akata; Pravilnik o načinu i uvjetima izdavanja odobrenja za pregled podvodnih zona metal detektorima a koje nisu zaštićene ovim Zakonom - donošenje podzakonskih akata; Pravilnik koji bi regulirao načine i uvjete donacija i otkupa ili vlasništva predmeta koji mogu imati svojstvo kulturnog dobra te predmeta zanemarive ili male vrijednosti, predmeta u privatnim zbirkama i ostalo - donošenje podzakonskih akata; Pravilnik koji bi regulirao načine i uvjete dobivanja dozvola za metal detektoriste za pregled arheoloških zona, arheoloških lokaliteta koji su obradivo poljoprivredno zemljište kao i njihovu blizinu -usklađivanje Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara sa Zakonom o vlasništvu i drugim stvarnim pravima -moguća izrada aplikativnog rješenja ili baze podataka za automatsko izdavanje dozvola ili aplikativno rješenje ili bazu podataka za unos predmeta koji mogu imati svojstvo kulturnog dobra za registrirane članove relevantnih udruga -formiranje baze podataka ili registra za legalno kupljene predmete od aukcijskih kuća, međunarodnih pravnih osoba ili građana ili drugih popularnih servisa za online kupovinu te promjena svih članaka i podzakonskih akata koji zabranjuju prodaju ili izvoz takvih predmeta koji su legalno kupljeni ili nabavljeni preko legalnih servisa (napraviti razliku između predmeta legalno kupljenih u inozemstvu od predmeta koji potječu sa teritorija RH). Predlažemo da se napravi baza podataka predmeta nabavljenih iz inozemstva koja bi bila odvojena od baze podataka predmeta porijeklom iz RH. Dakle razdvojiti na kulturna dobra i kulturna dobra Republike Hrvatske. -predlažemo da se za kulturna dobra ograničene arheološke ili povijesne vrijednosti dozvoli slobodna prodaja u Republici Hrvatskoj a za predmete nabavljene iz inozemstva slobodan promet unutar granica Europske Unije što bi bilo i po Zakonu Europske Unije o slobodnom protoku roba -odricanje RH od svih prava nad predmetima legalno nabavljenim putem legalnih aukcijskih kuća, međunarodnih pravnih osoba ili građana, drugih servisa za online kupovinu i ostalo, a koji su u vlasništvu kupca navedenog predmeta - osnivanje fonda za otkup predmeta koji mogu imati svojstvo kulturnog dobra (u takav fond Županije, Općine, Gradovi, privatni donatori, međunarodni donatori mogli bi uplaćivati -donirati sredstva koja bi služila za otkup navedenih predmeta ako se takvi predmeti odgovarajućim rješenjem Ministarstva kulture proglase kulturnim dobrom od značaja za RH) Sa poštovanjem! PREDSJEDNIK UDRUGE BALKAN IMPERIUM: Petar Blažević

5 UDRUGA DETEKTORISTA HRVATSKE

Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, Članak 8. PRIJEDLOG KOREKCIJE NOVOG ZAKONA O ZAŠTITI KULTURNIH DOBARA U ovom predmetu korigira se Članak 8 predloženog nacrtu zakona te predlaže određena korekcija zakona u cjelini. Kako slijedi... Izvorni članak: Članak 8. U članku 47. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

Nije prihvaćen

Razmotreno, ali nije prihvaćeno jer je prema važećem Zakonu i Pravilniku o arheološkim istraživanjima ("Narodne novine", broj 102/10 i 2/20) potrebno pribaviti za arheološko istraživanje odobrenje konzervatorskog odjela Ministarstva kulture na čijem su području nalazišta ili nalazi, a za područje Grada Zagreba Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode. Dakle, koncept

„Zabranjuje se pregled arheoloških zona, arheoloških nalazišta (lokaliteta) i područja pojedinačnih arheoloških nalaza uključujući i podvodne zone i nalazišta, zaštićenih u skladu s ovim Zakonom, detektorima za metal ili drugim sličnim uređajima u svrhu pronalazjenja arheoloških nalaza, bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela.“ Dosadašnji stavci 2., 3. i 4. postaju stavci 3., 4. i 5. -----

----- Članak 8.....verzija 1 (uvjet je definiranje područja pojedinačnih arh. nalaza) U članku 47. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi: „Zabranjuje se pregled arheoloških zona, arheoloških nalazišta (lokaliteta) i područja koja su uvedena u registar kao mjesta pojedinačnih arheoloških nalaza uključujući i podvodne zone i nalazišta, zaštićenih u skladu s ovim Zakonom, detektorima za metal ili drugim sličnim uređajima u svrhu pronalazjenja arheoloških nalaza, bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela.“ Dosadašnji stavci 2., 3. i 4. postaju stavci 3., 4. i 5. Obrazloženje: „ područja pojedinačnih arheoloških nalaza“ trebaju biti uvedena u registar ili drugačije. Bilo koji stručni termin ili kategorija su dozvoljeni uz uvjet da su podaci o tome javno dostupni. Članak 8.....verzija 2 (označavanje na terenu kao uvjet) U članku 47. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi: „Zabranjuje se pregled arheoloških zona, arheoloških nalazišta (lokaliteta) i područja pojedinačnih arheoloških nalaza uključujući i podvodne zone i nalazišta, koji su na terenu propisno označeni te zaštićeni u skladu s ovim Zakonom, detektorima za metal ili drugim sličnim uređajima u svrhu pronalazjenja arheoloških nalaza, bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela.“ Dosadašnji stavci 2., 3. i 4. postaju stavci 3., 4. i 5. Obrazloženje: Sve što iole vrijedi kao spomenik kulture treba biti propisno zaštićeno kao što je inače slučaj sa privatnim vlasništvom. U ovom slučaju to trebaju biti i „ područja pojedinačnih arheoloških nalaza“. Također o stupnju i ostalim uvjetima zaštite trebaju postojati javno dostupni i na vrijeme ažurirani podaci. Članak 8.....verzija 3 (kojim se brišu područja pojedinačnih arheoloških nalaza) U članku 47. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi: „Zabranjuje se pregled arheoloških zona, arheoloških nalazišta (lokaliteta) * ***** uključujući i podvodne zone i nalazišta, zaštićenih u skladu s ovim Zakonom, detektorima za metal ili drugim sličnim uređajima u svrhu pronalazjenja arheoloških nalaza, bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela.“ Dosadašnji stavci 2., 3. i 4. postaju stavci 3., 4. i 5. Obrazloženje: Uz od ranije poznate odredbe o zabrani iskapanja ili istraživanja na lokalitetima te (eventualno) unutar arheoloških zona bez dozvole nadležnih tijela ovim je prijedlogom zakona napravljen korak dalje te je precizirano da se to ne smije činiti detektorima za metal i sličnim uređajima. Besmisleno je u istu kategoriju zabrana uvoditi i takozvana područja pojedinačnih arheoloških nalaza i to iz dva opravdana razloga. Prvi se odnosi na činjenicu da je dio zbirke sa tih područja nastao iz donacija detektorista, što se vidi iz raznih studija, a drugi se odnosi na više otvorenih pitanja kao što su kvaliteta nalaza, pitanja klasifikacija nalaza, označavanja tih područja i

suradnje na koju se upućuje postoji i prema sada važećim propisima, međutim za istraživanje je potrebno pribaviti odobrenje i odgovarajuće stručno vodstvo. Slijedom toga, navedenim udrugama nije onemogućeno obavljanje navedene djelatnosti, međutim se djelatnost može obavljati isključivo u skladu sa zakonom. Ratio legis odredbe navedene u čl. 8. je izričita zabrana obavljanja arheoloških istraživanja određenim uređajima bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela, što a contrario znači da će se istraživanja moći obavljati, ali uz odgovarajuće prethodno odobrenje nadležnog tijela uz stručno vodstvo. U predloženoj odredbi je izričito navedeno da se radi o zonama, nalazištima i nalazima koji su zaštićeni u skladu sa Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

njihovog uvođenja u razne registre sve do pitanja isplativosti projekata, odnosno financiranja istraživanja na takvim područjima. Što je sporno, što nije definirano ili je loše definirano. Nigdje se u novom prijedlogu zakona ne navodi niti jedan oblik suradnje sa građanima iako je RH potpisnik FARO konvencije kojom se promovira suradnja između nadležnih ustanova ministarstva kulture i građana. U prijedlogu ovog zakona najviše se ističu zabrane i kazne i to unatoč činjenici da zaštićene arheološke zone, lokaliteti odnosno područja pojedinačnih arheoloških nalaza nisu ili neće biti propisno označeni na terenu niti će biti na vrijeme ažurirani i klasificirani te da se radi o javnosti teško dostupnim bazama podataka o zaštićenim zonama, lokalitetima. Ovdje je potrebno napomenuti da lakša dostupnost podataka automatski ne znači i veći broj prekršaja jer se pokazalo da se crno tržište niti ne zasniva na artefaktima sa arheoloških nalazišta već cvate upravo zbog izostanka bilo kojeg oblika suradnje između nadležnih službi ministarstva kulture i detektorista. Izostanak kvalitetne suradnje i uvođenje zabrana pretrage detektorima za metal na područjima pojedinačnih arheoloških nalaza dovesti će do situacija u kojoj detektoristi neće imati namjeru prijavljivati niti pojedinačne nalaze sa novih lokacija niti prijavljivati takve lokacije u cjelini. Imajući u vidu činjenicu da su velika područja RH zahvaćena ubrzanom depopulacijom zaključak je da će ta područja u bliskoj budućnosti postati u arheološkom smislu trajno neproduktivna. Nadležna tijela ministarstva kulture trebaju odgovoriti na neka pitanja: Primjerice, zašto se i dalje vode kao zaštićeni određeni lokaliteti ako su arheološka istraživanja na tim lokalitetima službeno završena. Također, zašto nije dozvoljena pretraga detektorima za metal na oranicama koju su klasificirane kao arheološke zone iako je poznato da su slučajni artefakti na tim oranicama trajno izloženi devastaciji od strane mehanizacije i umjetnih gnojiva. Niti sa prijedlogom ovog zakona (u odnosu na postojeći) nije kvalitetno definirana procedura predaje ili prijave slučajno pronađenih artefakata, pravo vlasništva nad njima kao i pravo na nagradu nalazniku a niti je kvalitetno definirano pravo na kupnju i prodaju, odnosno pravo na posjedovanje arheoloških artefakata. U konačnici je vrlo vidljivo da niti postojeći a niti prijedlog izmjene postojećeg zakona u ovom području ne predstavlja neku novost u odnosu na iz bivšeg sustava naslijeđeni zakon, što je besmisleno za RH imajući u vidu da je punopravna članica zajednica država EU među kojima postoje progresivni primjeri reguliranja kako spornih pitanja tako suradnje sa građanima u ovoj domeni. Važno napomenuti da se članovi udruge detektorista hrvatske pridržavaju statuta udruge kojim je između ostalog zabranjeno istraživanje zaštićenih lokaliteta i njihove neposredne blizine te da se također pridržavaju etičkog kodeksa udruge kojim se između ostalog propisuje poznavanje zakona RH u predmetnoj domeni. U Zagrebu, 08 travnja 2020 godine. Sa štovanjem, Predsjednik: Milan Radmanović

6. Igor Demeterfi

Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, Članak 8. Arheološke zone i arheološka nalazišta (lokaliteti)

Nije prihvaćen

Razmotreno, ali nije prihvaćeno jer je prema važećem Zakonu i Pravilniku o arheološkim istraživanjima ("Narodne novine", broj 102/10 i

	<p>definirani su Zakonom kao "Nepokretna kulturna dobra", opisana Člankom 7, Zakona o zaštiti i očuvanju kulturne baštine. "Područja pojedinačnih arheoloških nalaza" nisu definirana Zakonom kao "Nepokretna kulturna dobra" te se takav pojam nigdje ne spominje u ovom Zakonu. Jedina definicija "Područja pojedinačnih arheoloških nalaza" spominje se samo u Pravilniku o arheološkim istraživanjima bez jasne definicije određene ovim Zakonom ili spomenutim Pravilnikom. Kakva su to područja i što su to po definiciji "Područja pojedinačnih arheoloških nalaza"? Kako građani RH mogu provjeriti ili znati na koje se sve lokalitete, arheološke zone i područja mislilo ovim člankom? Koje su granice i područja takvih lokaliteta? Na kojoj udaljenosti se smatra da se vršio pregled navedenih lokaliteta? Prelaženje brisanje predloženog Članka 8. te u konkretnim dogovorima sa predstavnicima Udruga koje se bave metal detektiranjem, udrugama kolekcionara, Institutom za arheologiju, numizmatičkim udrugama, predložiti bolji, jasnije definirani i pravedniji "Zakon o zaštiti kulturnih dobara".</p>	<p>2/20) potrebno pribaviti za arheološko istraživanje odobrenje konzervatorskog odjela Ministarstva kulture na čijem su području nalazišta ili nalazi, a za područje Grada Zagreba Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode. Dakle, koncept suradnje na koju se upućuje postoji i prema sada važećim propisima, međutim za istraživanje je potrebno pribaviti odobrenje i odgovarajuće stručno vodstvo. Slijedom toga, navedenim udrugama nije onemogućeno obavljanje navedene djelatnosti, međutim se djelatnost može obavljati isključivo u skladu sa zakonom. Ratio legis odredbe navedene u čl. 8. je izričita zabrana obavljanja arheoloških istraživanja određenim uređajima bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela, što a contrario znači da će se istraživanja moći obavljati, ali uz odgovarajuće prethodno odobrenje nadležnog tijela uz stručno vodstvo. U predloženoj odredbi je izričito navedeno da se radi o zonama, nalazištima i nalazima koji su zaštićeni u skladu sa Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.</p>
7	<p>Davor Uglešić Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, Članak 12. Nažalost često smo svjedoci devastacije nepokretnih kulturnih dobara, graditeljske baštine, neprimjerenom i nepotrebnom primjenom armiranog betona. Kolege koji daju suglasnosti na takve projekte obrazlažu to činjenicom kako iza toga stoji struka. Činjenica je da je AB inkompatibilan i ireverzibilan materijal (u suprotnost je s dva od tri osnovna principa restauracije i sanacije) te da bi ga trebalo pod svaku cijenu izbjegavati na spomenicima kulture. Za ilustraciju sada na hrvatskoj obali imamo grad koji ima u odnosu na svoju površinu više armiranobetonskih pilota nego Venecija drvenih. Stoga treba omogućiti konzervatorskim odjelima uključivanje nezavisnih stručnjaka koji mogu argumentirati uvjetovati drugačija rješenja koja će biti kompatibilna i reverzibilna.</p>	<p>Nije prihvaćen Razmotreno, međutim treba naglasiti da se kroz izradu konzervatorskog elaborata omogućava nezavisnim stručnjacima sudjelovanje u zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, a člankom 12., 13. i 14. predviđena je izrada konzervatorskog elaborata.</p>
8	<p>Davor Uglešić Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, Članak 13. isto kao u prethodnom članku</p>	<p>Nije prihvaćen Razmotreno, međutim treba naglasiti da se kroz izradu konzervatorskog elaborata omogućava nezavisnim stručnjacima sudjelovanje u zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, a člankom 12., 13. i 14. predviđena je izrada konzervatorskog elaborata.</p>
9	<p>UDRUGA BALKAN IMPERIUM Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, Članak 17. Poštovani, PRIMJEDBE NA ČLANAK 17. NAVEDENE U PRIJEDLOGU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI I OČUVANJU KULTURNIH DOBARA: PROBLEMI U KOLEKCIJARSTVU: Ovdje bi se osvrnuli na jedan u nizu problema sa kojima se susreću kolekcionari u RH. Predloženim Nacrtom prijedloga Zakona ne rješava se ni pitanje postojećih privatnih zbirki koje su nastale u prošlosti daleko prije Zakona o zaštiti kulturnih dobara iz 2018. godine, a koje sadrže ne samo metalne predmete već i slike, stari namještaj, militariju, poštanske markice i druge oblike kolekcionarstva a nastajale su legalno kupovinom i razmjenom u zemlji i inozemstvu. Naime prilikom legalne kupovine predmeta kulturne baštine druge</p>	<p>Nije prihvaćen Razmotreno, ali nije prihvaćeno. Članak 17. usklađen je s Uredbom (EU) 2019/880 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o unosu i uvozu kulturnih dobara (SL L 151, 7.6.2019.), a ta Uredba u svom prilogu ima popis kulturnih dobara na koje se odnosi. Uredba se izravno primjenjuje u Republici Hrvatskoj, a članak 17. predstavlja samo provedbenu odredbu koja je unesena u Zakon u skladu s ovlastima navedene Uredbe. Prema tome, navedenom odredbom ne sprječava se privatno kolekcionarstvo već se u skladu s navedenom Uredbom navodi da je unos i uvoz kulturnih dobara u Republiku Hrvatsku moguć uz poštovanje propisa zemlje iz koje se unose i uvoze, a kako bi se spriječila devastacija i nezakonito odnošenje umjetnina s područja drugih država na čijem su području stvorena ili otkrivena kulturna dobra.</p>

države ili predmeta koji nisu proglašeni kulturnom baštinom u matičnoj državi, kolekcionar, građanin RH, legalno kupuje takve predmete izvan RH bilo putem aukcijskih kuća, uvozom od pravne ili privatne osobe ili putem legalnih online servisa. Do prije dvije godine arheološki predmeti su se u mnogim državama Europske Unije mogli legalno kupiti na sajmovima antikviteta koji su vrlo često i međunarodnog karaktera (tradicijsko pravo u mnogim europskim državama) bez računa ili bilo kakvog popratnog dokumenta. Tu je riječ uglavnom o arheološkim i numizmatičkim predmetima ograničene arheološke vrijednosti, dakle o predmetima nižih novčanih vrijednosti koji su proizvedeni u velikom broju primjeraka te prema tome ne predstavljaju kulturna dobra značajnijih nacionalnih interesa. Kao takvi i dan danas su slobodni za promet unutar granica Europske Unije što se može vidjeti na mnogim online servisima i aukcijama gdje se prodaju takvi predmeti. Prilikom kupovine takvih predmeta kolekcionar kao stvarnom vlasniku koji ih je legalno kupio onemogućuje se daljnja prodaja ili razmjena takvih predmeta izvan granica RH jer se takvi predmeti postojećim Zakonom proglašavaju kulturnim dobrom RH te se time značajno umanjuje pravo privatnog vlasništva nad legalno kupljenim predmetima kao i njihova zamjena, prodaja ili poklon unutar granica RH. Kako je dakle moguće da privatni i legalno kupljeni predmeti iz drugih država odjednom postaju kulturno dobro RH i legalni vlasnik ne može dalje vršiti slobodnu trgovinu takvim predmetima izvan države RH dok mu je promet i razmjena takvim predmetima ograničena i u Republici Hrvatskoj. Time se zakonskog vlasnika takvih predmeta degradira u posjednika dok zakoniti vlasnik postaje Republika Hrvatska čime se krši ustavno pravo na privatno vlasništvo i Zakon EU o slobodnom protoku roba. Radi li se ovdje o namjernom i nasilnom otimanju legalnih predmeta, radi li se u takvim slučajevima o namjernom sprečavanju od strane nadležnih institucija slobodnoj trgovini i vlasništvu nad legalno stečenim predmetima te kršenju ustavnih prava ili niza drugih propisa? Ovakvim Zakonom stigmatizira i zatire privatno kolekcionarstvo, koje je, kako nas je i povijest do sada naučila, u najvećem broju slučajeva upravo bilo temelj i baza današnjih javnih zbirki u suvremenim muzejima i drugim kulturnim ustanovama. Jedini rezultat postojećeg Zakona i predloženih izmjena i dopuna istog bi u konačnici mogao rezultirati potpunim nestankom privatnih kolekcija u RH, odnosno njihov trajni gubitak kao i gubitak ostavštine budućim pokoljenjima. Ova pitanja ostavljamo dalje nadležnim službama da preispitaju načine i raspolaganje takvim kolekcionarskim predmetima kao i uvjete legalne prodaje i izvoza legalno kupljenih predmeta. PREDLAŽEMO: Predlažemo da se nacrtom prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara nadopuni članak 17. kojim bi se točno definirala pitanja legalnog uvoza i unosa predmeta koji mogu ali i ne moraju predstavljati kulturno dobro. Predmeti legalno kupljeni ili uvezeni na taj način ne bi se trebali proglašavati kulturnim dobrom RH jer ne potječu sa teritorija Republike Hrvatske. Takvi predmeti trebaju biti u legalnom vlasništvu kupca koji ih je legalno kupio te se takvi

Između ostaloga, takav režim propisuju brojne međunarodne konvencije koje predviđaju i povrat kulturnog dobra nezakonitog iznesenog iz druge države. Što se tiče statusa postojećih privatnih zbirki, člankom 4. stavkom 3. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara predviđena je obveza građana da prijave nadležnom tijelu dobro za koje se predmnijeva da ima svojstvo kulturnog dobra. Promet kulturnim dobrima unutar Republike Hrvatske je slobodan uz poštivanje zakonskog prava prvokupa u korist jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i Republike Hrvatske.

	<p>predmeti nemaju osnove proglašavati kulturnim dobrom RH i kupac mora imati sva druga prava u slobodnoj trgovini sa takvim predmetima što mu jamči i Ustav Republike Hrvatske. Također, važno je preispitati status postojećih (u najvećem broju slučajeva neregistriranih) privatnih zbirki u smislu nacrtu prijedloga Izmjena i dopuna Zakona koji bi za cilj imao stvoriti uvjete za njihovu registraciju u razumnom vremenskom periodu na način da se stupanjem novog Zakona na snagu osigura vremenski period u okviru kojeg bi se sve postojeće zbirke evidentirale i na taj način postale dio kulturnog fundusa u Republici Hrvatskoj. S poštovanjem, PREDSJEDNIK UDRUGE BALKAN IMPERIUM: Petar Blažević</p>	
10	<p>Patricia Dujmović Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, Članak 19. Upravljanje kulturnim dobrima koja su državno vlasništvo je poprilično loše riješeno do sada te je vidljivo na puno lokacija kako RH kao vlasnik ne vodi brigu o (naročito) nepokretnim kulturnim dobrima. Podržavam ove izmjene kojima se uvodi "Plan upravljanja", međutim valja istaknuti jedan konkretan primjer a to je primjer kompleksa Vojarne bana Josipa Jelačića u Otočcu, koja od 2011. zjapi prazna i bez vojske, a sad je postala i ugroza za život i zdravlje stanovnika i prolaznika s obzirom da se urušava, a to je samo jedan primjer državne nebrige za svoje vlasništvo, a gledavši prema ovom zakonu i kulturno dobro i značajnu građevinu iz hrvatske povijesti. Smatram da bi se trebala ukinuti Odluka o postupku izdavanja isprava podobnih za upis prava vlasništva jedinica lokalne i regionalne samouprave i ustanova kojom se kulturna dobra mogu "prepisati" gradu, općini ili ustanovi kojoj su iste osnivači, samo ukoliko su na dan 1. siječnja 2017. godine koristile u točno određene svrhe (škole, društveni domovi, spomenici i dr.) te bi se trebao pronaći način da se općine i gradovi potaknu da te građevine koje država više ne koristi, a pogotovo ako su kulturno dobro, kao što je ova u primjeru iskoristi ne samo u svrhu općeg ili javnog dobra, već i u komercijalne svrhe. Smatram da je krajnje neodgovorno samo čekati da se takva zdanja uruše ili postanu prijetnja građanima. Vrijeme je da država preuzme veću odgovornost za svoje vlasništvo i pomogne jedinicama lokalne samouprave na čijem se prostoru nalaze njihova nepokretna kulturna dobra da iskoriste taj prostor na korist građanima. Ne vidim razloga zašto se ne bi koristila u komercijalne svrhe uz dobar i provediv plan upravljanja, time bi se revitalizirao prostor i možda potaknule određene poduzetničke djelatnosti u sredini u kojoj se nalaze.</p>	<p>Primljeno na znanje Razmotreno, upravljanje nekretninama u državnom vlasništvu detaljno je uređeno i Zakonom o upravljanju državnom imovinom koji predviđa mogućnost da se jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave daju na raspolaganje nekretnine u vlasništvu Republike Hrvatske.</p>
11	<p>Jadran Kale Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, Članak 19. Napokon formaliziranje preobrazbe mjera zaštite odn. konzervatorskih smjernica iz domene spomeničkih stilskih inventara u plan upravljanja kulturnim dobrom. Možda u prvoj zakonskoj iteraciji dostaje ići u ovom smjeru ugovaranja s vlasnicima-osnivačima (kako je to isprva bilo sa zaštićenim dijelovima prirode), no u takvoj računici treba predvidjeti manjak kakav slijedi u smislu "communal</p>	<p>Nije prihvaćen Razmotreno, međutim nije prihvaćen prijedlog da se plan upravljanja objavljuje uz Registar kulturnih dobara objavljuje na mrežnim stranicama Ministarstva kulture već je predviđeno da se plan upravljanja objavljuje na mrežnim stranicama donositelja plana, a to je predstavničkog tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave odnosno pravne osobe kojoj je osnivač Republika Hrvatska, ako je njoj povjereno upravljanje kulturnim dobrom.</p>

	<p>resource management" jer lokalna zajednica tj. kolektivni imatelj, stvaratelj odn. tumačitelj kulturnog dobra nema formalnog uporišta uzimati udjela u povezanim društvenim procesima. Također, vrlo ograničeni prerogativi planiranja upravljanja kulturnim dobrima perpetuiraju međusektorsku blokadu i razmrvljenost, opet na štetu stvaranja i proizvodnje - primjerice kod krajolika (krajobraza), gdje bi upravljanje kulturnim dobrom imalo premostiti administrativni jaz prema vlasnicima i obrađivačima, institucijama zaštite prirode u istom prostoru, turizmu (npr. ako vinogradar vodi skupinu posjetitelja u hori može biti kažnjen jer nema licencu turističkog vodiča u WHL-lokalitetu), itd. Ako su se "mjere zaštite" tj. konzervacije već uvalile u nominalne probleme zbog "kulturnih dobara" diktiranih novom kategorijom "nematerijalne kulturne baštine" kakva se ne konzervira već čuva (safeguarding), u svjetlu ove nove odredbe treba zamisliti što tek slijedi s planovima upravljanja nematerijalnim kulturnim dobrima. U stvarnom životu to već spontano i postoji, sada valja vidjeti ima li sposobnosti izaći kolektivnim stvarateljima kulture ususret. Predložene izmjene: 1. Uz odlomak "Ministarstvo kulture može za arheološke parkove, otvorena arheološka nalazišta ili njihove dijelove te memorijalna područja donijeti odluku o njihovom povjeravanju na upravljanje, županiji, Gradu Zagrebu, gradu i općini, na njihov zahtjev ili upravljanje povjeriti pravnoj osobi kojoj je osnivač Republika Hrvatska, uz obvezu izrade plana upravljanja u roku od godinu dana" dodati i rečenicu "Ministarstvo kulture može i za druga kulturna dobra pokrenuti izrade plana upravljanja ili za to u dogovoru s imateljima kulturnih dobara ovlastiti pravne osobe obvezane na njegovu periodičnu evaluaciju". 2. Iza alineje "U postupku donošenja plana upravljanja provodi se javna rasprava o prijedlogu plana upravljanja u trajanju koje ne može biti kraće od 30 dana, a plan se donosi uz suglasnost Ministarstva kulture" zbog stručnog standarda "community-based resource management" dodati rečenicu "Usvojeni plan se objavljuje uz Registar kulturnih dobara na mrežnim stranicama Ministarstva kulture". S poštovanjem, doc. dr. sc. Jadran Kale, dipl. etnol., Muzej Grada Šibenika i Sveučilište u Zadru.</p>	
12	<p>Igor Demeterfi Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, Članak 24. Arheološki nalazi koji su pronađeni i/ili iskopani počinjenjem prekršaja iz stavka 1. točke 5. ovoga članka obvezno će se oduzeti.". Ne postoji jasna definicija definirana ovim Zakonom što su to "arheološki nalazi"! Dali je pronađeno moderno smeće, željezni otpad, konzerve, moderna kovanica, moderan nakit, komadić olova ili bronce, arheološki nalaz?</p>	<p>Nije prihvaćen Razmotreno, arheološki nalazi moraju imati kulturno-povijesnu vrijednost, a postoje općeprihvaćeni standardi o tome što se smatra arheološkim nalazom koji su definirani međunarodnim konvencijama.</p>

**IZJAVA O USKLADENOSTI PRIJEDLOGA PROPISA S PRAVNOM STEČEVINOM
EUROPSKE UNIJE**

1. Naziv prijedloga propisa

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara

2. Stručni nositelj izrade prijedloga propisa

MINISTARSTVO KULTURE

3. Veza s Programom Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije

Predviđeno Programom Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije za 2020. godinu.

Rok: II. kvartal 2020.

4. Preuzimanje odnosno provedba pravne stečevine Europske unije

a) Odredbe primarnih izvora prava Europske unije

Ugovor o funkcioniranju Europske unije
članak/članci članak 207. stavak 2

b) Sekundarni izvori prava Europske unije

Uredba (EU) 2019/880 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o unosu i uvozu kulturnih dobara (SL L 151, 7.6.2019.)

32019R0880

c) Ostali izvori prava Europske unije

-

5. Prilog:

-

Potpis EU koordinатора stručnog nositelja izrade prijedloga propisa, datum i pečat

Krešimir Partl

državni tajnik

[Handwritten signature]

(potpis)

31.05.2018
(datum i pečat)

Potpis EU koordinatora Ministarstva vanjskih i europskih poslova, datum i pečat

Andreja Metelko Zgombić

državna tajnica

[Handwritten signature]
(potpis)

6.4.2018.
(datum i pečat)